

DOMOLJUB

Izba ja vsak četirik. Cena mu je 3 K na leto. (Za Nemčijo 3 K 60 vin., za Ameriko in druge tuje države 4 K 60 vin.) — Posamezne številke se prodajajo po 10 vin.

Slovenskemu ljudstvu v pouk in zabavo.

Spisi in dopisi se pošiljajo: Uredništvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeve ulice št. 2. Naročnina, reklamacije in inserati pa: Upravištvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeve ulice št. 2.

Štev. 33.

V Ljubljani, dne 13. avgusta 1908.

Leto XXI.

Suša uči.

Letošnje leto s svojo sušo nam gotovo zapusti dobrih naukov, kaj nam je storiti, da bomo za v prihodnje lažje prenesli tako vreme. Naj jih zapišemo vsaj v glavnih potezah, da se nam ne izgube izpred oči.

1. Naše planine. Imamo jih precejšnje število, toda kakšne! Pota gor zanemarljena, da je marsikje pravi čudež, kako se more živina pretelovaditi po njih. Na planinah pa vse polno grmičja, ruševja in kamenja, ki mori travo in zemlje paši prostor. Za vodo je večinoma zelo slabo preskrbljeno. Par umazanih luž, ki gotovo ne morejo biti zdrave, se pa ob večji suši še rade posuše. Če pa vode ni, tudi s pašo ni nič. Za bolno živino manjka pripravnilni staj, manjka pa tudi klaje. Na vsaki planini bi se moral kak primeren prostor ograditi, da se na njem prideluje z umetnimi gnojili potrebna krma za tako živino. Navadno je krog planinskih koč največja nesnaga. Če se tam tudi dela surovo maslo ali sir, je ta nečednost v silno škodo vsem mlekariskim izdelkom. Vsi vemo, da naši mlekariski izdelki prej sploh ne morejo izpodriniti švicarskih in danskih niti v naši najbližji okolici, preden se ne udomači popolna snaga po naših hlevih in po shrambah, kjer se spravlja mleko, ali kjer se izdeluje.

Kdor količkaj pozna naše planine, nam pritrdi, če rečemo, da bi se najmanj dvakrat toliko živine preredito črez povleto po njih, če bi se ocedile in odstranile napake, ki smo jih ob kratkem začrtali. Tu moramo brž na delo. Kmečke zveze tistih krajev, kjer so planine, naj se obrtijo na dež. odbor, da v prvem zasedanju sklene planinski zakon in določi deželno podporo za zboljšanje planin, zraven pa tudi postavi nadzorstvo, da se bodo planine v dobrem stanju tudi naprej zdrže-

vale. Državna podpora je zagotovljena. Dozdaj se je za planine z državno pomočjo in sodelovanjem domačinov nekaj že storilo v Bohinju; drugod po naši domovini še vse čaka in zlasti letos na ves glas vpijejo planine: Poskrbite za nas; potem boste tudi v težavnih časih lažje prerediti svojo živino, ki se vam bo utrdila in bo za prenavljanje plemena ne samo za naše dežele sposobna, marveč tudi za tujino.

2. Izboljšanje travnikov. Po drugih deželah, n. pr. na Koroškem in na Štajerskem imajo pri deželnih odborih poseben urad, ki se peča samo z izboljševanjem zemlje, zlasti travnikov. Na čelu temu uradu je za to izučen inženir (kulturni inženir); za pomoč, da izpeljujejo delo, ki zanj inženir napravi načrte, so jim pa takojmenovani travniški mojstri. V naši deželi še nimamo takega urada. Zato pa tudi o kakšnem izboljševanju zemlje niti govoriti ne moremo. Za vodovode je seveda naša dežela, zlasti zavoljo svojega kraškega sveta, izdala ogromno svoto denarja. V drugem oziru je pa edini poizkus, ki se pa tudi šele pričinja, izsušenje ljubljanskega barja. Koliko močvirnih travnikov imamo! Koliko umetno gnojenih travnikov bi se dalo s primerno majhnimi stroški napraviti. Brez krme ni živinoreje; brez skrbi za travnike pa seveda tudi ni krme. Zvezano je vse to tudi s preurejitvijo hlevov, kjer se izgublja brez haska dragocena gnojnica. Poduka je tu treba; pa tudi denarne pomoči, da pridemo naprej.

3. Skrb za pašnike. Tista neumna misel, da pašnik ne nese, da je živina najboljša v hlevu, se ni rodila na kmetih. Zanesla jo je prevelika modrost učenih gospodov; podpirali so jo pa vsi gojzdarji in grajščaki, ki so se zavoljo tega lažje otrsli kmetov, ki so imeli pašne pravice po njihovih zemljiščih. Danes učenj možje po kmetijskih šolah trdijo nasprotno in pra-

vijo, da brez pašne ni dobre plemenske živine. Pripomnimo, da kraji, kjer so planine, tudi rabijo pašnike, da se živina, preden gre na skalovite višave meseca maja, ali pa že prej, navadi na pašo. Kar je še skupnih pašnikov, bi se zanje moralo poskrbeti s posebnim deželnim zakonom, kakor za planine. Za iztrebljenje gmajn, za vodne rezervoarje in sploh za izboljšanje pašnikov se mora dobiti deželna in državna podpora. Kjer je pa svet že razdeljen, naj bi se ustanovile pašne zadruga, ki bi vzele svet v najem; zadruga seveda smejo tudi računati na javno pomoč. — Če bomo vse te reči resno vzeli v roko, nam bodo nauki letošnje suše v veliko korist.

Političen pregled.

KAKŠNA BO OGRSKA VOLIVNA REFORMA.

Na dnevnem redu je sedaj na Ogrskem volivna reforma. Volivna pravica se mora presnovati, ker tako zahteva krona in Weckerlevo ministristvo se je moralo pristno zavezati, da jo izdela in izpelje. Andrassy je dolgo časa zavlačeval in šele junija meseca je načrt predložil cesarju, ki ga je odobril. In kakšna bo volivna pravica: 1. Andrassyjev načrt ne uvaja splošne volivne pravice, temveč je razširjenje iste na širše sloje prebivalstva.

2. Volivna pravica tudi ni enaka, temveč pluralna, to je, da ima eden več glasov.

3. Zahteva se tudi znanje mažarskega jezika.

4. Volitev bo javna.

5. Volivni okraji se bodo le »zmerno« pomnožili.

Ta volitvena preosnova je čudna reforma. Če bi jeseni oktobra meseca zbornica sprejela ta načrt, se ne bo mnogo spremenilo na Ogrskem.

SRBSKI CERKVENI KONGRES.

Srbski cerkveni zbor, ki se je vršil te dni, je izvolil srbskim očakom kandidata radikalne stranke Gabriela Zmejanoviča, katerega mora potrditi cesar. Ogrski ministri so sklenili, da izvolitve novega patriarha ne bodo priporočali cesarju v potrditev, njim bi bolj ugajal škof Bogdanovič, ki pa pri volitvi ni dobil niti enega glasu.

NEMŠKI CESAR VILJEM PROTI PROTOPOLJSKEMU ZAKONU?

»Domoljubovim« čitateljem je znano, kakšen zakon je bil sprejet v nemškem državnem zboru glede Poljakov. Zanimivo je, da se je sedaj sam cesar Viljem izjavil, da je nasprotnik tega zakona. Poljski list »Czas« (»Čas«) priobčuje pismo iz Poznania s sledečo vsebino: »V tukajšnjih poljskih krogih se pripoveduje, da se je cesar Viljem v pogovoru z nekim svojim zaupnikom izrazil tako-le: Jaz sem sicer podpisal razlastitveni zakon, ker, če bi odrekel podpis, bi to povzročilo resno notranjo krizo (razdor) in bi bil jaz primoran odsloviti vse ministre. Ali dokler jaz živim, se ta zakon ne bo izvrševal.«

ANGLEŠKI PARLAMENT.

Angleži so zelo napredni v svoji politiki. Sprejeli so zakon o pokojnini za starost. Vsak Anglež, ki je nad 70 let star, dobi penzijo. Vplačuje pa nič. V svoji zadnji dobi je parlament rešil 139 zakonov. Jeseni se hoče baviti v prvi vrsti z zakonom o bebcih, katerim nameravajo prepovedati ženitev, ker se bebstvo podeduje.

TURŠKA.

Turški sultan ustave ni podelil prostovoljno, temveč le pod pritiskom skrajno neugodnih poročil iz raznih pokrajin svoje države. To dejstvo in nadalje poročila zadnjih dni, ki si včasih docela nasprotujejo, navdajajo dobre poznavalce turških razmer z največjim dvomom, ali bo ustava pomirila duhove ali še celo razburila. Do prvih volitev so še trije meseci. In že sedaj mladoturki komaj vzdržujejo mir in edinost v svojih vrstah. Že glede vprašanja, kdo naj bi sedaj vladal v Turčiji, so se takoj razcepili v štiri struje: Ena se je zavzela za sedanjega sultana Abdul Hamida, druga za princa Rešada, tretja za Juzuzo Izedina in četrt za Medšina. Končno je zmagala stranka, ki se je potegovala za sedanjega sultana. Velike težkoče bo moral premagati bodoči turški parlament, ker živi že v evropskem delu Turčije mnogo narodov, ki so privrženci raznih ver. Zlasti je vpoštevanja vredno že nad tisoč let staro sovraštvo mohamedancev do kristjanov. Nekdo celo pravi: »Preobrat Turčije v parlamentarno državo je nekaj skoroda nemogočega. Mohamedanska duhovščina je sicer izjavila, da ko-

ran (knjiga raznih naukov, nekako »svetopismo«) ne nasprotuje ustavni vladi. Toda koran ne pozna in tudi ne pripozna enakopravnosti nemohamedanskih narodov. Turki ne bodo hoteli plačevati enakih davkov kot kristjani, naj državni zbor napravi, kar hoče, in mladoturki ne bodo mogli nikdar uveljaviti enake vojaške službene dolžnosti za Turke in kristjane.« — Pravi vladarji v Turčiji so sedaj mladoturki. Vlada po možnosti vse stori, kar zahtevajo. Dosedaj se jim je posrečilo odpraviti iz sultanove okolice skoro vse nekdanje njegove ljubljence in spravitii svojega zaupnika na ministrski sedež.

Ministrstvo Sajd-paša je odstopilo in Kaimil-paša je dobil nalogo, da sestavi novo ministrstvo, v katerem sede tudi trije kristjani. — Tujim vlastem se je predstavila Turčija z novo ustavo zadnji petek. Najpreje je sultan sprejel novo ministrstvo, ki mu je priseglo zvestobo, nato pa tudi zastopnike tujih držav. Prebral je v turškem jeziku izjavo, da je obnovil ustavo iz leta 1876. in da jo hoče spoštovati. Temtik paša je prevel izjavo v francoščino. V imenu državnikov je čestital italijanski poslanik. Sultan je podal nato vsakemu roko in jih prosil, naj naznanijo svojim vladarjem, da se jim zahvaljuje za njihovo naklonjenost.

NAPAD NA SULTANA IN NJEGOVA BOLEZEN.

V Ženevo je došlo poročilo, da je neki nižji palačni uradnik poizkušal umoriti sultana. Toda napad so preprečili. Nekateri časopisi poročajo tudi, da je sultan zbolel radi zadnjih dogodkov.

Zdravniki se boje, da ga zadene kap. V Jildicu je vse polno zdravnikov. Vse so pripravili za slučaj sultanove nagle smrti. Preprečiti hočejo pred vsem, da bi ne oropali palače, kakor se je to zgodilo ob smrti zadnjega sultana.

BOLGARIJA SE PRIPRAVLJA NA VOJSKO?

Bolgarija zelo hitro nadaljuje oboroženje, ki se je nekoliko prekinilo, ko so proglasili v Turčiji ustavo. Nadaljevanje oboroženja je povzročil ruski poslanik v Zofiji, ki je rekel, da Rusija glede na svoje makedonske predloge ne odneha, ker ne zaupa nobenemu gibanju na Turškem.

Marijanski kongres

o katerem poročamo na drugem mestu, se radi nepričakovanih zaprek

preloži

na nedoločen čas.

Čenjeni somišljeniki naj sporoče to vest članom mladeniških in moških Marijinih družb.

— Čebelarska shoda. 16. t. m. se vrši po 10. sv. maši čebelarski shod v Srednji vasi pri Poljanah pri gosp. Ign. Čadežu (Anžonovcu); ob 3. uri popoldne pa v Žirih v šoli. Na obeh shodih bo predaval zastopnik osrednjega čebelarskega društva iz Ljubljane.

Izobrazbi.

Bleiweisova doba: Novice.

Leta 1843. je zložil Prešeren svojo zadnjo pesem: Zdravica. Videl je, kako je bil vedno tlaččen slovenski narod, a trdno je upal, da morajo nastopiti lepši časi. V slutnji boljše bodočnosti je nazdravil svojim tovarišem in svojemu narodu:

»Žive naj vsi narodi,
ki hrepene dočakat dan,
da koder solnce hodi,
prepir iz sveta bo pregnan.
Da rojak, prost bo vsak
ne vrag, le sosed bo mejak.«

Ravno istega leta je pričel izdajati dr. Janez Bleiweis svoje »Novice« in vodil naše slovstvo tja do leta 1858, ko je združil Janežič slovenske pisatelje okoli »Glasnika«.

Prešeren je bil prevelik za svoj čas. Tako nenadoma je prišel med nas, da ga Slovenci v svoji zaostalosti nismo mogli razumeti. Le malo mu jih je sledilo, toda ti niso imeli moči, da bi enako krepko govorili svojemu narodu. Tako je bil Prešernov trud za probujenje slovenskega duha skoro pozabljen; zopet so začeli tam, kjer je bil začel že Vodnik pred 50. leti, mesto da bi šli za Prešernom. Zopet je bilo treba delati novo podlago, da moremo šele sedaj govoriti o preporodu slovenskega slovstva. Kakor pri Vodniku, imamo tudi sedaj »Novice«.

Mlado drevesce slovenske literature je pognalo kmalu krepkeje veje: 1848. je bila proglašena svoboda vseh avstrijskih narodov; dobili so svojo ustavo, s katero je bila združena tudi svoboda tiska. »Novice« so dobile vse polno bratov in sester, časopisi so rastle kot gobe. A leta 1852. je zopet vse usahnilo; narodom je bila vzeta svoboda, da niso smeli voliti svojih poslancev, časopisje ni smelo svobodno govoriti; le leposlovnim časopisom je bilo možno izhajati do l. 1861. Tako se je moglo slovensko slovstvo vendar polagoma razvijati.

Bleiweis je vodil svoje »Novice« jako premeteno. Dovoljene so bile spočetka samo kot gospodarski časopis, da so kmete učile, kako je treba obdelovati zemljo, rediti živino, da bo več dobička. A Bleiweis je spoznal, da se take »Novice« ne bodo priljubile pri ljudstvu, ki noče samo podučnih, ampak tudi zabavnih stvari. Zato je ohranil stari naslov, »Gospodarske Novice«, vmes pa je vtaknil mnogo pesmic in kako majhno povestico. Trudil se je jako, da bi vse boljše pesnike potegnili k svojemu listu.

Tako so »Novice« naš prvi slovenski stveni list, ki nam kaže podobo tedanjega javnega in duševnega življenja. Političen list so postale »Novice« l. 1848., ko je došla vsem avstrijskim narodom svoboda, da so smeli sami voliti svoje poslance v državni zbor. Tudi lirične pesmi so tedaj zlasti politične. Natihoma se je že pred letom 1848. opevalo domoljubje, a zdaj so udarile te pesmi s silo na dan. K o s e s k i in T o m a n sta naredila naj-

bučneje, z njima vred pa se je oglasilo še neštevilno drugih, ki je vsak hotel opevati ljubav do domovine. Narodna misel se je v javnem življenju pojavila z vsjo silo, zato so se je tudi vsi pesniki poprijeli. Če mi sedaj prebiramo te proizvode, se nam zde jako neslani, ker pesniki niso izražali svojih čuvstev, ampak so se silili, da so pesnikovali, kakor je hotelo javno mnenje. Vrhu tega pa je manjkalo pravega, globokega duha, ki je prvi pogoj za velikega pesnika. Vse je le letelo za krilatimi besedami.

Vendar kakor se s pomilovanjem oziramo na to dobo, ima vendar nekaj prikupljivega na sebi. V nobeni dobi našega prebujenja ne opazimo takega velikega navdušenja, kakor tedaj, tako da je ta doba narodne sloge v resnici ena najbolj prikupljivih.

Pesništvo.

Rodoljub Ledinski (Žakelj) in Fr. Svetličič sta še učenca Prešernova. Oba sta bila duhovnika, ki sta mnogo izkusila v svojem trudopolnem poklicu. V lepih, od Prešerna naučenih besedah pojeta o bridkosti življenja. Kot Prešeren rada vporabljata sonet za izliv svojih čuvstev; oba sta naredila tudi nekaj lepih balad. Toda v tem viharnem času se je malokdo menil za izlive toplih čuvstev srca; le kdor je znal bojevite, navduševalne pesmi o narodu, o domovini prepevati, onega so poslušali. To je bil čas, ko je Koseski otemnil Prešernovo slavo, ko so stari narodnjaki s solzami v očeh navdušeno deklamirali njegove pesmi.

Ivan Vesel, s priimkom Koseski, je bil rojen 1798., torej dve leti pred Prešernom. Vendar je v dobi Prešernovega življenja (do l. 1849) neprenehoma molčal, ker je videl, da si poleg Prešerna ne bo mogel pridobiti slave. Šele v »Novice« je jel pošiljati pesmi, in te so njegovo slavo raznesle po vsej domovini. Podžigale so ljudi zlasti vzvišene, bučne besede, ki jih je mnogo sam skoval, mnogo vzjel iz hrvaškega jezika, tako da so nekatere pesmi nerazumljive. Vsebina pesmim pa je iskreno rodoljubje; in to je rodilo za njim nebroj rodoljubnih pesmi. V slavo Slovencev si sam izmišlja sijajno njihovo preteklost, katere nismo nikdar doživeli. To je sicer podžigalo narodno zavest, a slovensko pesništvo ni pridobilo ničesar. Sploh pa je naredil malo izvirnih pesmi, večinoma je prevajal iz nemščine.

Kot mal primer denimo sem nekaj virov iz pesmi »Kdo je mar?« kjer opeva v visokih besedah slavo slovenskega kmeta:

Slovenski kmet je hraber vojak:

»Kjer zadene, iskra šine
šest jih pade, kjer porine.«

Bogat je, da

»kupi polje, plavž, graščine,
dnarje meri na štrtine.«

Slovenski kmet je učen, da

»vse jezike sveta zna«,

pravičen, da

»cesar clo ga čisla sam«,

pobožen:

»Vse obrne v božjo slavo
mitra diči sveto glavo
papež piše: »Ljubi brat!«

Na koncu pesmi pa navduševalni verzi:

»Če zavist lizuna zvine,
da zamrdne sin krtine:
Kdo je mar?
Zagrmino: Čast očine,
S'cer slovenski oratar.

Najboljše njegove pesmi spadajo v dobo 1843.—1852. l. Pozneje pa je njegova slava otemnela. Stritar in Levstik sta začela proti njemu boj, v katerem sta mu zlasti očitala, da niti slovenščine ne zna, da si dela nove besede kakor se mu poljubi. Leta 1870. je »Slovenska Matica« izdala njegova zbrana dela po vplivu njegovega prijatelja Bleiweisa. Od tedaj se nihče več mnogo ne meni zanj.

Umril je l. 1884. skoro pozabljen. Kot pesnika ga tudi mi ne moremo slaviti, pač pa kot človeka, ki je v onem času navduševal mladino za Boga in za narod.

Njegov najzvestejši učenec je dr. Lovro Toman. Isto navdušenje za oba ideala kot pri Koseskem: Bog i narod. Kot navdušen narodni poslanec je zahteval Slovence svobode, isto se glasi tudi v njegovih pesmih. L. 1849. je izdal svoje pesmi z naslovom »Glasi domorodni«. Bučne besede kot pri Koseskem, toda zraven mnogo jezikovnih napak. Vsakemu Slovincu je znana njegova »Savica«, ki ima kakor mnogo drugih njegovih pesmi, lep napev. Tudi svoji ženi Josipini Turnogradski je posvetil mnogo ljubavnih pesmic, ki so rodile celo kopo posnemačev. Tedaj se je priljubila primera, da so svojo ljubico pesniki imenovali domovino. Zadnji v tej vrsti je bil Gregorčič (»Eno devo le bom ljubil.«)

S Tomanovim imenom je zvezana ustanovitev »Maticе Slovenske«. L. 1863. je izdal v »Novicah« poziv, naj se ustanovi društvo za izdavanje knjig. Takoj je štirideset mariborskih Slovencev obljubilo prispevati po 50 goldinarjev in »Matica« se je ustanovila. Toman ji je volil v oporoki 10.000 gl. Takega narodnega idealizma se sedaj težko dobi.

Dramatično pesništvo.

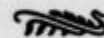
V to dobo spadajo tudi pravi začetki slovenskega gledališča. Kakor je znano, so bile prve slovenske predstave že leta 1790: »Veseli dan ali Matiček se ženi« in »Županova Micka«. Toda igrali so jih v nemškem gledališču.

Zanimanje in zahteve po slovenskih predstavah v deželnem gledališču so se porodile z razvojem društvenega življenja v tem času. L. 1848. je bilo v Ljubljani ustanovljeno »Slovensko društvo«, ki je imelo sprva politično-poučen, pozneje pa zabaven namen. — Treba je bilo ljudi poučiti, kaj je ustava, kaj pomenja svoboda za Slovence. — Zraven pa so se jele prirejati Besede, to je zabavni večeri, na katerih se je pelo in deklamiralo. Zraven tega se je priredila kaka igra. To je sicer kmalu zaspalo, ko je bila l. 1852. svoboda zopet zatrta, a 1861. se je Čitalnicah zopet isto

ponavljalo. Tudi te so imele poučen in zabaven namen. Prirejali so se narodni plesi in igre s petjem. Iz tega se je rodilo »Dramatično društvo«, ki je skrbelo za slovenske predstave in »Glasb. Matica«, ki je gojila narodno petje in godbo. Tudi v Idriji, Mariboru (Prelog Matija), Ljutomeru (Trstenjak), Celju (Dobnič) so jeli isti čas gojiti gledališke predstave. Igre so prevajali večinoma iz nemščine, edini izvorni dramatični pisatelj je bil Miroslav Vilhar. Bil je graščak na Notranjskem, ki je sprva zlagal pesmice, pozneje pa gojil domoljubje s svojimi šalogrami. V igrah nastopa skoro vedno kak nemškutar ali Nemeč, katerega Slovenci dobro potegnejo. Za njegov domoljubni namen se mu slabe igre že odpuste.

O slovenskih povestih v tem času skoro ne moremo govoriti, kajti pravo slovensko pripovedništvo dobimo šele z Glasnikom. Sedaj je le tisto kaj veljalo, kar je budilo neposredno navdušenje za narod, domovino: Pesmi in igre.

Pač pa je cvetelo zapisovanje narodnih vraž in njegovega jezika, v čemer sta si največ zaslug pridobila M. Valjavec in Navratil. M. Cigale pa nam je prestavil državni zakonik in izdal veliki nemško-slovenski slovar.

Listek.

Zadnji dnevi Jeruzalema.

(LUCIJ FLAV).

Zgodovinski roman. — Spisal J. Spillmann D. J.

I. DEL. Prva knjiga.

Nadaljevanje trinajstega poglavja.

Skoraj isti čas, ko je stotnik Lucij s svojim lenim vodnikom zapustil ovčja vrata, so dospeli jezdeci Metiljevi in Giezijeva četa, vrnivši se iz Betanije, do vrat ob ribnjaku Siloc, ko je Giezi še enkrat zaman poskusil pridobiti vsaj majhen del plena svojemu gospodarju. »Saj je lahko zadovoljen, da mu dežeini oskrbnik brez odkupnine vrne soprogo,« se norčuje Metilij, med tem ko uboga Rahela s trepetom zapusti nosilnico; kajti dobro je vedela, kako jo bo vsprejel njen mož. »Nevesto bomo vzeli s seboj k Floru. Čemu bosta tvojemu gospodu dve ženi?«

Eleazar je razburjen čakal na povrat svoje čete. Zato je že pred več kakor eno uro razpustil poglavarje »Zveze gorečnikov«, ki so se ponoči pri njem zbrali k posvetovanju. V njegovo jezo so sklenili pri tej seji, da odkupijo ben Gioro. Kajti temu, ne Eleazarju, je hotela večina poveriti vodstvo upornikov. Na ta način so si namreč zagotovili pomoč tolovajskih čet, ki štejejo več nego 10.000 bojnikov. Tako so upali pridobiti zase tudi šajka Mardooha in njegove junaške jezdece. Eleazarja pa so prosili uporniki, naj v blagor in svobodo domovine prepusti začasno vodstvo vojske ben Giori. Vnuk Kajfov se je moral udati.

Sicer pa so bili vsprejeti vsi Eleazarjevi predlogi. Soglasno je prodrli njegov predlog, da je treba na Rimljane udariti precej in brez obotavljanja. Povod za upor se glede na neznosne krivice, ki jih vrši deželni oskrbnik, dobi lahko vsak dan. Večina tempeljskih delavcev, katerih je Agripa preteklo leto izpustil 18.000 iz službe, je najetih za vojsko in so že vsi pripravljani na povelje. V herodijski orožarni v Mazadi je pripravljeno bojno orožje za celo armado, in stražo tiste orožarne čisto lahko podkupimo ali uničimo. Glavarje v »stranki zmernih«, ki so nam dozaj onemogočili vsak poskus upora, pa bo spravilo s poti bodalo sikarijcev.

To vse je bilo sklenjeno in je veselilo Eleazarja. Veselje mu je grenilo samo okolnost, da bo moral v boju za svobodo Izraela prepustiti vodstvo Simonu ben Giori. Nejevoljno je hodil po dvorišču celo uro sem in tja, a je še vedno vrelo v njegovem srcu. »Ben Giora, tolovajski glavvar ben Giora, bo poveljnik! Tolovajski glavvar bo rešenik Izraela iz rimske sužnjosti! Jaz pa, član velikoduhovniške družine, bom moral biti pokoren temu roparju. Ne moja, ampak njegova bo čast in slava po zmagi! In vendar bom jaz z nevestino doto, to se pravi, s svojim denarjem, plačeval najemnike in pridobival zaveznike! Zblaznel bi! Pa kje se mudi ta tepec Giezi s svojo četo! Že se dani na vzhodu in se še ni vrnil. Zdavnaj bi bil že lahko tukaj!«

Konečno je začul Eleazar žvenket orožja in korake svojih vojakov. Hitel je k vratom, da jih odpre z lastno roko. Pa to ni bila vrnitev čete, ki se vrača z bogatim plenom. Mrmraje in s povešenimi glavami so vstopili vojaki. Ne na čelu, ampak zadaj je šel poveljnik z ubogo Rahelo.

»Kaj pomeni to? Kje je nosilnica z mojo nevesto? Kje so kamele, obložene z doto?« vpraša Eleazar. Giezi pa najprej previdno zapre vrata na dvorišču in dé: »Ni treba, da bi izvedelo vse mesto, kako se je ponesečel pohod naše čete. Mi smo nedolžni, gospod. Ni nam manjkalo ne premetenosti, ne hrabrosti, kakor ti lahko izpriča tvoja žena. Že sem natovoril živali z dragocenim blagom in imel sem rabijevo hčerko s tvojo ženo že v nosilnici, kar pridrvi četa, to se pravi, bilo jih je najmanj sto, in v imenu deželnega oskrbnika nam vzamejo nevesto in plen. Zlodej me vzemi, če ni vse res, kar sem povedal.«

»In nevesta in njena dota je zdaj v rokah deželnega oskrbnika?«

»Tako je.«

»Kdo je bil poveljnik tiste čete? Ali si izvedel njegovo ime?«

»On je zaupnik Gesija Flora, stotnik Metilij.«

»Ali je rekel, da dela po naročilu deželnega oskrbnika? Le pomisli — ali je v resnici rekel tako?«

»Rekel je, in ne samo enkrat. Moji tovariši in tvoja žena ti lahko potrdijo to.« Vojaki so prikimali.

Eleazar dvigne tedaj svoje pesti proti nebu in vikne: »No, to je prav! Zdaj je

mera polna. Človek, poslan od cesarja kot varuh naše dežele, se drzne z očito silo upleniti hčer plemenitega Izraelca, nevesto poveljnika tempeljske straže! Deželni oskrbnik — ropar naših deklet! To naj izve »visoki svet« in ves Jeruzalem in vse ljudstvo, ki se je zbralo h praznikom! Žabja kri bi morala teči po naših žilah, ko bi nas ne vnelo to dejanje, da primemo za orožje in si priborimo sveto svobodo. — Giezi, pojdi takoj z menoj v tempelj, kjer se zbere v ranem jutru »visoki svet« k posvetovanju!«

ŠTIRINAJSTO POGLAVJE.

V templju.

Medtem, ko je Eleazar s svojim služabnikom hitel v tempelj, je stopila Rahela vsa žalostna v hišo.

Toda kljub svoji žalosti ni pozabila, da jo je Natanael, mlajši brat njenega soproga, prosil včeraj, še predno je šla v Betanijo, naj ga zbudi zgodaj v jutru. Deček je namreč izpolnil dvanajsto leto, v katerem je bilo mladim Izraelcem prvič dovoljeno stopiti v dvor mož. Na velikonočni praznik je hotel Natanael storiti to.

»Pa kdo te bo zdaj peljal s seboj, ti dete moje duše« vpraša Rahela dečka. »Eleazar je že odšel v tempelj po važnih opravkih.«

»Oh, kakšne opravke pa ima o velikonočnem prazniku, ko mora počivati vsako delo? Kdo me bo vodil v tempelj?«

»Pismouk Jožef ben Matija, ki te je učil pisati grške črke, te bo rad vzel s seboj. Hitro teči k njemu in ga prosi prav lepo, da te vzame s seboj. Že se je skoraj zdanilo, in on ne bo dolgo čakal doma.«

Kakor urna srna je tekel mladi Natanael v praznični obleki čez cesto v hišo pismouka Jožefa. Dobro je zadel; Jožef ben Matija je hotel ravnokar v tempelj. Prijel je dečka, ki ga je zelo ljubil, za roke in ga je peljal s seboj. Razkazal mu je vse dragocenosti v templju, katerim se Natanael ni mogel dovolj načuditi. Zdelo se mu je, da hodi kakor po nebesih. Slednjič sta prišla do prostora, kjer se je videlo dragoceno zagrinjalo pred Najsvetejšim.

»Ali je res, da se je to zagrinjalo že enkrat raztrgalo od zgoraj navzdol, ko je bil še moj stari oče Kajfa veliki duhovnik? Giezi mi je pripovedoval tako, a Eleazar ga je strogo pokaral zaradi tega,« vpraša radovedni deček.

»Ne verjemi vsega, kar klepečejo neumni hlapeci!« odvrne pismouk z nagubanim čelom. Nato dalje pripoveduje dečku: »V Najsvetejšem starega tempelja je stala skrinja zaveze, in na perotih kerubimov je prebivalo veličastvo božje. Tudi zdaj še verujemo, da prebiva gospod Bog Sabaot nevidno v Najsvetejšem, čeprav se je izgubila skrinja zaveze, ko je bil razdrt prejšnji Salomonov tempelj. Samo enkrat v letu sme stopiti veliki duhovnik v ta najsvetejši prostor, da prosi za naše ljudstvo pomoči pri Bogu. Glej, levitje so že pričeli pripravljati daritveni oltar; moli tudi ti za rešitev Izraela in za to, da bi nam Bog kmalu poslal Odrešenika. Tukaj počakaj, dokler ne pridem póte. Zdaj je

čas, da grem v dvorano Gazit k posvetovanju.«

Dvorana Gazit se je nahajala v spodnjih tempeljskih prostorih. Tam so se zbrali starejšine in pismouki sredi dvorane in so se živahno razgovarjali med seboj. Sredi med njimi je stal poveljnik tempeljske straže, z žarečimi očmi, in je v strastnih besedah pripovedoval zadnje nasilstvo deželnega oskrbnika.

»Glejte, Jožef ben Matija prihaja, naučenejši pismouk!« zakliče eden izmed duhovnikov. »Čujmo, kaj bo on rekel na ta dogodek.«

»Dekle je hotel ugrabiti, to je jasno!« — »Ta pritepeni Rimljan!« — »Hčer izraelskega plemenitaša!« — »Otroka rabija, ki bi bil vreden, da postane veliki duhovnik!« tako so vpili nekateri med seboj. Drugi pa so ugovarjali: »Mir!« — »Pamet!« — »Ne povračati sile s silo!« — »Uničili boste mesto in tempelj, če ne boste krotili svoje jeze!«

Tako so vpili semintja, da so se komaj razumele posamezne besede. Šele, ko je vstopil veliki duhovnik, so se pomirili nekoliko. Bil je velik in širokopleč mož z rdečim obrazom in sirovimi potezami.

»Hoho!« zakliče veliki duhovnik, »kaj pa je to? Ne mirujete niti tedaj, če vstopi veliki duhovnik. Vsak pojdi na svoj prostor, in potem čujmo, kaj nam je storiti. Pa hitro in brez besed, ker se že bliža čas jutranje daritve. Zato smo se zbrali, da se posvetujemo, kaj nam je storiti zdaj, ko je prišel poslanik iz Sirije k nam. Ali naj vložimo tožbo proti Gesiju Floru? Rad bi o tem slišal vaše mnenje. Toda zapomnite si! Če ne moremo storiti toliko, da bi ga rimska vlada odstavila z njegovega mesta, potem je boljše, da molčimo popolnoma! Kajti če kljub naši tožbi ostane on na svojem mestu, nas bo v bodočnosti tepel, ne s šibami, ampak s škorpionji. Kaj praviš na to, Ecehija?«

Ecehija je nato razložil zadnjo do neba kričečo krivico Florovo. Eleazar jo je še enkrat ponovil in potrdil s prisego.

Medtem se je veliki duhovnik nemirno premikal na svojem sedežu, kajti dobro je vedel, kaj hoče Eleazar in njegova stranka s to obtožbo. Res je že klical prvi član »stranke gorečnikov«, Meir ben Belga v ognjevitih besedah k uporju proti Rimljanom. »Zdaj,« je govoril, »je prišel dan maščevanja nad Rimljane. Pod vtiskom te vnebovpjoče krivice se bo vzdignilo tri milijone romarjev kakor en mož, in bodo umorili Flora v pravičnem boju. Kaj pa more ta mala četica Rimljanov v mestu? Le eno besedo naj reče veliki duhovnik in »visoki svet« ljudstvu, pa bomo praznovali letos nov velikonočni praznik, novo rešitev iz hujše sužnosti, kakor pa je bila egiptovska. Samo enega samega takega moža je treba, kakor je bil Juda Makabejec, in mi smo rešeni. Tu stoji tak mož, hrabri poveljnik naše straže, vojskovodja Izraelov. Slava ti, zmagalec Rimljanov! Gotova ti je zmagaja, ker Bog naših očetov ne sme zapustiti svojega ljudstva. Kje je kak tuj Bog med nami, razen malikov, ki jih časte Rimljani, in razen tistega, ki ga časte Nazarenci. Toda mi bomo prepodili Rimljane in Nazarence iz dežele.

Zaupajte na Gospoda, ki je mogočen in zvest. Trobite, trobite na bojni rog v Sijonu! Smrt našim sovražnikom in zmaga in večna slava njegovemu izvoljenemu ljudstvu!»

Tako je govoril Meir ben Belga z ognjevitimi besedami. Velik del zborovalcev mu je pritrjeval z navdušenjem. Veliki duhovnik je pobledel. Ni mislil, da je tako močna »stranka gorečnikov«. Toda kmalu se je zopet pomiril, ko je spoznal, da večina vendarle ni na njihovi strani. Vsi, ki so kaj imeli pod palcem, in vsi modrejši niso hoteli ničesar slišati o uporu.

»Kako hočemo začeti vojsko z Rimom?« zakliče Ecehija. »To je blaznost! Rimljani bodo pošiljali vojsko za vojsko v našo deželo in nam bodo naposled z ognjem in mečem uničili naše mesto in naš sveti tempelj. Bratje, potrpite toliko časa, dokler nam Bog naših očetov ne pošlje svojega Odrešenika.«

Nazadnje je prodril Jožef ben Matija s svojim posredovalnim predlogom. Predlagal je, naj pošljejo poslanstvo k posla-

niku, Certiju Galu, ki ni prijatelj Gesija Flora. Če ne bo pomagalo to, pošljejo lahko poslance k cesarju Neronu, ki zdaj biva na Grškem. Če bi tudi to bilo zaman, potem je še vedno čas, da primejo za orožje.

Kakor olje so tekle učenemu rabiju besede z ustnic in so pomirile vihar med strankami. Sklenili so torej, da pojdejo po končani večerni daritvi, ko neha sobota, v skupnem svečanem sprevedu, spremljani od ljudstva, pred kraljevi grad. Tam bo Jožef ben Matija v njihovem imenu govoril poslaniku pritožbo proti Gesiju Floru. Ljudstvo pa nam bo pritrjevalo.

Zdaj so zabučale pozavne k jutranji daritvi. Veliki duhovnik se je hitel napravljati v obredna oblačila. Svečano je stopal nato pred daritveni oltar, spremljan od sto in sto duhovnikov v belih oblačilih, da bi opravil veliko spravno daritev, ki je bila v stari zavezi predpoda daritve na križu.

Visoko je plapolal ogenj in povžival darovano žival. V potokih je tekla kri in daritveno vino, razlito kroginkrog stopnjic

pri oltarju. Po vsej dolžini tempelja pa so prepevali belo oblečeni pevci psalme, in spremljale so jih harfe in zvenceče cimbele. Ko je konečno veliki duhovnik izrekel blagoslov nad vsem Izraelom, ni ostalo skora nobeno oko suho in tudi na moških trepalnicah so se svetile solze. Mladi Nataael pa je bil tako ganjen, da je po vsej poti, ko sta se vračala na dom, govoril Jožefu: »Kje je Bog kakor Bog naših očetov? Kje ga molijo tako, kakor ga molimo mi? Kje je sveteljši in lepši tempelj na svetu, kakor je hiša našega Boga?«

Pa vendar se bodo morale v kratkem izpolniti nad to prekrasno zgradbo besede Kristusove, »da ne bo ostal kamen na kamenu«, ker je Izrael zavrgel pravega velikega duhovnika. O tem deček ni slutil ničesar; toda v duši učenega pismouka se je vzbujala bojazen. (Dalje prih.)

Razgled po domovini.

Pomanjkanje krme na Kranjskem. Kakor znano čitateljem »Domoljuba«, je vlada za prvo silo dovolila za Kranjsko 200.000 K, da se nabavi seno in porazdeli za znižano ceno med najrevnejše živinorejce. Seveda je ta vsota tako malenkostna in neznatna, da se pri tej veliki bedi, ki vlada vsepovsod na Kranjskem, ž njo ne more dosti odpomoci. Umevno je, da vlada radi tega veliko ogorčenje med kmečkim stanom. Saj ne pride niti ena krona na posamezno živinčce. Dolžnost vlade je, da se takoj zviša podpora, ki bo saj toliko zalegla, da bo naš kmet dobil pomoč, da si ohrani svojo živinorejo. Naši poslanci so že na Dunaju storili v tem oziru svojo dolžnost in raznim ministrom razložili bedo, v katero je prišlo naše kmečko ljudstvo. Prejšnji teden je pa zopet voditelj S. L. S. državni poslanec ter deželni odbornik dr. Ivan Šusteršič poslal ministrskemu predsedniku naslednjo brzojavko:

Njegovi ekscelenci gospodu ministrskemu predsedniku baronu Becku na Dunaju.

Kranjski nakazani znesek za hipno olajšanje zaradi pomanjkanja krme je popolnoma nezadosten. Vsi slov. poslanci kranjskih kmečkih okrajev najodločneje protestirajo, da se tako malenkostno postopa z deželo, ki stoji pred gospodarsko katastrofo. Dolžnost jim velevala, da zahtevajo od vlade takojšnjo temeljito pomoč. Če izostane zahtevana remedura, se je bistveno izjalovila pomožna akcija in posledice so nepregledne. Prosim Vašo ekscelenco, da niti en dan več ne odlašate, in da z odločilno silo ukažete pomoč. Položaj je zelo resen.

Dr. Šusteršič.

Na to brzojavko je takoj poslal ministrski predsednik baron Beck sledeči-brzojavni odgovor:

Poslancu dr. Šusteršiču
v Ljubljani.

Zalec. Brzojavko o zadevi pomanjkanja krme prejel. Dosedaj za Kranjsko na razpola-

go dani znesek ima le namen podati izključno samo prvo pomoč oškodovanim. Pomožna akcija s tem samoobsebi še ni završena.

Beck.

Dr. Šusteršič je takoj brzojavno odgovoril:

Ekscelenci ministrskemu predsedniku baronu Becku!

Zalec.

Z zahvalo za poročilo ponavljam Vaši ekscelenci, da znesek 200.000 kron tudi za momentano odpomoci najskrajnejše bede nima nobene prave vrednosti. Mi potrebujemo momentano brezpogojno najmanj 2.000 vozov po znižani ceni 6 do 7 K, 200.000 K je samo za okoli 300 do 350 vozov k pokritju diference med dnevno ceno in ceno, po kateri je oddajati pomoči potrebnim. Kmetovalci so popolnoma obupani in prodajajo živino po slepih cenah. Brezupnost se silno širi, mora se hitre in nujno poseči vmes. Računamo na previdnost in odločnost Vaše ekscelence.

Šusteršič.

Želimo, da bi ta resna beseda imela uspeh. Sila je skrajna, in ljudstvo nestrno pričakuje, da se država spomni, kaj je dolžna kmečkemu stanu!

Slovenec Matija Jančigaj v Ameriki umoril 15letno Slovenko. Iz Oregon City, Oregon., se nam poroča sledeča tragična zgodba: V Portland, Oregon, so prijeli konštaberji, detektivi in policisti s pomočjo krvnih psov morilca Matija Jančigaja, ki je v svoji ljubosumnosti ustrelil in na mestu ubil 15letno Marijo Smrekar. Morilca je preganjala množica skoro tri ure daleč, in bi ga gotovo linčala, da ni pravočasno prišla na lice mesta policija, ki je morilca iztrgala iz rok množice. Ko ga je dobila policija v svojo oblast, je še drvila za njim množica, kričeč: Obesite ga! Na drevo z njim! Morilec se je dal mirno prijeti in se je skoro smejal ves čas, ko so ga peljali v ječo. Umor, ki ga je izvršil Jančigaj na 15letni Mariji Smrekar je bil premissljen in hladnokrven.

Slovenska zmaga. V Vernbergu na Koroskem so zmagali pri občinskih volitvah Slovencev v 2. in 3. razredu.

V tržaški okolici se je začelo daniti. Ljudstvo vedno bolj spoznava, da je dosedanji politični voditelj okrog »Eđinosti« bilo le na tem, da se pod krinko narodnosti razširja liberalizem, zato jih je začelo zapuščati. Ustanavljati so se pričela izobraževalna društva, v katera pošteno prščansko ljudstvo mnogoštevilno pristopa. To pa silno jezi tržaške kroge, zato pošiljajo na ustanovne shode razne kričave učitelje in druge dvomljive osebe, z namenom, da onemogočijo shode ali pa provzročijo pretepe. Taka krščanska izobraževalna društva so se ustanovila pri Sv. Ivanu, v Škednju, v Boljuncu in pred dobrim tednom v Dolini. Tu sta govorila gg. Terseglav in Ravnikar iz Ljubljane. Liberalni šolmaštri, na čelu jim neki Urbančič, so hoteli preprečiti shod, a ni se jim posrečilo. Vrli dolinski možje in fantje so si kljub hripavemu kričanju besnih liberalcev ustanovili društvo, ki šteje že lepo število članov. Da niso naši možje pomirili dolinskih, bi bila liberalna svojat dobila toliko batin, da bi jih bila pomnila dalj časa. — Istrsko ljudstvo vstaja in liberalcev je strah!

Liberalci in socialni demokratje smešijo cerkvene obrede. Napadi socialnih demokratov in liberalcev na vero so vedno griji in ostudnejši. Zastavo nosi kajpada pri teh napadih »Slovenski Narod«, katerega še vedno naročajo razni gostilničarji po deželi. Ko je bila o binkoštih v Ljubljani sv. birma, napravili so liberalci veselico v Šiški pod imenom »birmovanje v Šiški«, seveda s plesom. Ko je prišlo na stotine vernikov v Ljubljano dne 2. t. m., da se udeleže porcijunkulski odpustkov, so socialisti imeli svojo porcijunkulo v gostilni »Narodnega doma«, kjer so nezmerno popivali in plesali. Ne vemo, kaj se bodo naši slovenski framasoni še spomnili. Zato zopet in zopet svarimo somišljenike v mestih in po deželi: ne v gostilne in prodajalne, kjer se prebirajo pohušljivi brezverski liberalni in socialistični časopisi.

Vladna akcija za Kranjsko. Poroča se, da namerava vlada tako kot za Dalmacijo in Pri-

morsko pričeti pomožno akcijo tudi za nekatere kraje Kranjske. Vlada ima dotične predloge že v rokah in je upati, da jih v kratkem izroči. V prvi vrsti pride na vrsto regulacija cest in potov v postojnskem okraju. O dotičnih podrobnih načrtih že razpravljajo v ministruv notranjih zadev. Predsednik dotične komisije je sekcijski šef vitez Engel.

Zlatomašnik kanonik Kajdiž. Dne 4. avgusta je daroval v romarski cerkvi na Brezjah zlato mašo veleč. gospod stolni kanonik ljubljanski Tomaž Kajdiž. K temu izrednemu slavlju je prihitela velika množica vernikov, posebno iz onih krajev, kjer je deloval gospod zlatomašnik, ki je bil povsod zelo priljubljen. Navzočih je bilo okoli 40 duhovnikov, zlasti iz radoljskega dekanata. Stolni kapitelj ljubljanski je bil zastopan po mil. gosp. proštu Sajovicu, mil. gosp. dekanu Kolarju in generalnem vikarju ter prelatu mil. gosp. Flisu, ki je imel tudi slavnostni govor. Novomeški kapitelj je zast. mil. g. prošt dr. Elbert. Došlo je gosp. zlatomašniku mnogo brzojavnih pozdravov iz raznih krajev. Tudi mi se pridružujemo vsem čestilcem gosp. zlatomašnika in kličemo: Na mnoga leta!

50-letnik poroke sta praznovala nedavno ljubljanski velespoštovani hišni posestnik in bivši ugledni trgovec gospod Ivan Fabian in njegova gospa soproga. Čestitke jubilatoma se vedno prihajajo. Čestilec se pridružujemo tudi mi z iskreno željo, da bi odlična jubila Bog še dolgo vrsto let ohranil zdrava in čila.

Odkritje spominske plošče v Bosni padlim vojakom 17. pešpolka. V sredo, dne 15. t. m., je bila cerkev sv. Petra v Ljubljani torišče znamenite slavnosti. Častniški zbor domačega pešpolka vitez Milde št. 17. je odkril umetniško izdelano ploščo v spomin leta 1875 v Bosni padlim junakom-Kranjcem. Že pred napovedano 9. uro se je v prostrani cerkvi zbral ves častniški zbor, na čelu mu fml. Lang in polkovnik 17. pešpolka iz Celovca Botič, ter mnogo zastopnikov civilnih oblasti, oddelki 17. in 27. pešpolka ter drugih krdel, veteranci z zastavo, mnogo dam, sorodniki padlih junakov in nepregledna množica ljudstva. Opazili smo deželnega glavarja, dvornega svetnika Šuklje, zastopnika deželne vlade grofa Chorinskega, župana Hribarja, podpredsednika deželnega sodišča Paika, finančnega ravnatelja Klimenta itd.

Knezoškof Anton Bonaventura jebral sv. mašo, dočim je vojaška godba izvajala fino niansirane cerkvene skladbe, pričeni s Schubertovo »Ave Maria«. Po sv. maši se je podal knezoškof na prižnico ter v navdušenem nemškem in obsirnejšem slovenskem govoru slavil ljubezen do domovine, ki jo oplemenjuje vera. Podal je zgodovino dogodkov iz 30 let, ko je cesar poklical sinove kranjske dežele, da napravijo mir in red v Bosni in Hercegovini, odkoder je ljudstvo klicalo za pomoč proti ljutemu mohamedanstvu. — Prostor nam ne dovoljuje, da bi na tem mestu slikali vse junaške čine krepkih sinov kranjske dežele na Kragujevaški planini, kjer so pale prve žrtve, pri Varcar Vakufu, Rogelju, Jajcu in Livnu, ter imena naštevajo zveste kranjske sinove. Le toliko naj omenimo, da so udeleženci onih slavnih bojev, predvsem deželni glavar Šuklje, starejši častniki in gospodje v civilu, z največjim zanimanjem sledili izvajanju knezoškofov, čigar govor je poveljeval ljubezen do dvojne domovine: zemeljske in one nad zvezdami. Prav je, da se ohrani kot silajen zgled zvestobe cesarju in ljubezni do domovine spomin na junake, ki so žrtvovali najboljše, kar so imeli, svoje življenje, ko so odpirali Bosno in Hercegovino krščanski prosveti, pa tudi spomin na one, ki

so se zdravi vrnili iz bojev; kajti tudi ti so bili pripravljani žrtvovati vse, kar so imeli. Lepo je, da je častniški zbor združil to slavnost s cerkveno slovesnostjo ter s tem še bolj pripomogel, da bo med ljudstvom užival spoštovanje, ki mu gre.

Potem se poda knezoškof pred spominsko ploščo, ki jo razgrne polkovnik Botič, ter jo blagoslovi. Končno podeli blagoslov z Najsvetejšim. Vojaška godba svira cesarsko pesem. Častniki položijo venec pod spomenik.

Spominska plošča, obdana z bogatim zelenjem, je umetniško delo. Vzdana je v prvi desni steber ladje. Na vrhu je iz belega marmorja izklesan cesarski orel, pod njim črna plošča z nemskim in slovenskim besedilom. Poslednji se glasi:

»V spomin 1878, v bojih pri Varcar Vakufu, Rogelju, Jajcu in Livnu padlim vojakom c. kr. pešpolka št. 17. — Postavili častniki svojim tovarišem 1908.«

Vmes se bleste v zlatih črkah imena in rojstni kraji pokojnikov:

Nadporočnik Herman Doxat iz Postojne; poročnik Josip Černe iz Tomaja; korporal Ivan Likar, Vojsko; korporal Anton Turšič, Borovnica; poddesetnik Val. Čimžar iz Cerklje; pešci: Jakob Simčič, Fran Jovančič, Jakob Kucelj, Josip Lukanc, Mih. Kozamirnik, Franc Eisenzopf, Franc Sirk, Anton Ambrož, Josip Kaiser, Fran Golob, Fran Slubar, Josip Kreigher, Anton Jančar, Štefan Mahorič, Jurij Suša, Gašpar Strehar, Franc Semeč, Martin Kovačič, Anton Košak, Josip Cugel, Josip Ažman, Ivan Borštner in Jurij Šusteršič.

Lovrorjev venec, položen ob vznožju spominske plošče, ima v polkovih barvah trakova z zlatim napisom: »Pešpolk vitez pl. Milde št. 17. svojim junaško padlim tovarišem.«

Duhovniške izpremembe v lavantinski škofiji: č. g. Mihael Golob, dosedanji kaplan pri Sv. Križu pri Ljutomeru, je prestavljen v Št. Ilj v Slov. gorice.; č. g. Jože Pečnak v Trbovlje, Šketa Ivan v Kozije, Atelšek Ivan v Stari trg, Ivan Bogovič k Sv. Juriju ob južni žel., Jernej Podpečan v Podsedro. Č. g. Val. Kropivšek iz Ptuja kot kaplan k Sv. Lovrencu v Slov. gor.; Franc Strmšek iz Trbovelj v Ptuj; na novo je nameščen č. g. Jožef Pečnak kot kaplan v Trbovljah. Župnija Kebej je podeljena č. g. Ivanu Kansky, kaplanu pri Sv. Lovrencu v Slov. gor., župnija Loče č. g. Fr. Kozelj, kaplanu v Središču. V stalni pokoj stopi radi boleznih čast. gosp. Janez Toman, župnik v Hajdini.

Duhovniške izpremembe v goriški škofiji. Za vikarja v Avče pride preč. g. Simon Gregorčič, sedaj vikar v Sedlu; preč. g. Miha Kragelj, župnik v Šebreljah, gre zaradi bolezni v začasni pokoj, na njegovo mesto pride za župnega upravitelja preč. gosp. Jožef Ivančič, zdaj kaplan v Kanalu. Za kaplana v Kanalu pride preč. gosp. novomašnik Janez Kos. V Miren pride za kaplana preč. gosp. Janez Drašček.

Pomenljiva tridesetletnica. Pretečeni teden je minulo trideset let, kar so korakali naši slovenski fantje pod poveljstvom Filipoviča in Jovanoviča v Bosno in Hercegovino, da zasedejo te dežele v imenu našega cesarja. Nudi boji so jih čakali med Turki. Vseh slovenskih in hrvaških junakov je bilo 250.000, a na bojnem polju jih je obležalo skoro 7000 mrtvih.

Izobraževalna društva. V mnogih vaseh, kjer delujejo izobraževalna društva, je sedaj vse kakor prenovljeno. Po noči ni kričanja, ob nedeljah ni pijačevanja, in marsikateri ud ima tudi kaj v žepu. Kaj pravijo pa k temu liberalci? Poslušajte! »Kaj bo,« tako govorijo, »to izobraževalno društvo nam pohujša vso mladino; glejte jih, kako so pametni, malo pi-

jejo in tudi ne zapravljajo; kam pridemo mi liberalci, če pojde tako dalje!« — Kaj ne, tu se vidi prava izobrazba in lažiizobrazba liberalcev. Zato povsod v vsaki vasi izobraževalno društvo, in kmalu se bo videl blagodejni napredek. Na ta način bo ljudstvo tudi bolj dovzetno za povzdigo kmetijstva, živinoreje itd., in se bo bolj zanimalo za razna javna vprašanja. Sedaj po leti je nekoliko težje dobiti v društva mladeniče in može, ker vlada velika vročina, skrbi pa naj se saj za to, da bodo udje dobivali naše časopise v roke in jih prebirali. Vsako društvo imej po več »Slovencev« in »Domoljubov«, ki bodo krožili med člani.

Železnica Sv. Lucija—Idrija. Dne 4. avgusta dopoldne je bil v Cerknem, v dvorani »Gospodarskega doma«, sestanek veljavnih mož obeh strank, da bi se dogovorili glede železnice sv. Lucija—Idrija. Govorili so gg. del. in Arko iz Idrije, Stanonik, župan v Horjulju, poslanec Kosmač itd. Pokazalo se je, da sta obe stranki cerkljanski glede na železnični načrt S. L. S. na Kranjskem povsem edini! Proti je govoril Cenc in je imel pomisleke tudi akademik Brelih. Prošnja kranjskega konsorcija je pa končno podpisalo županstvo v Cerknem, dalje predsedstva »Kmečke zveze«, prometnega in planinskega društva, in smo tako enkrat, hvala Bogu, v tej zadevi vsi eno! Bravo!

Več političnih shodov na Štajerskem napravi državni poslanec dr. Benkovič v nedeljo dne 30. avgusta in dne 6. septembra t. l. Kraji shodov še niso določeni, izvzemši shod na Vidnu dne 6. septembra popoldne ob pol 4. uri, kasneje dne 27. septembra ter v okobru. Eventuelne želje glede prireditve shodov naj se pravočasno javijo »Slovenski kmečki zvezi«.

Pozor! V Rajhenburgu je bival več časa nek Rudolf Šega kot letovičar, ki je več strank pošteno opeharil in slednjič izginil kot kafa. Predstavlja se kot visokošolec in agent družbe sv. Mohorja in jemlje predujeme za inšerate koledarja imenovane družbe. Pa nima za to pooblastila od družbe. Občinstvo naj se ga varuje.

Kakšen ugled uživajo svobodomiselnih učitelji. Socialno-demokratsko »Pravo ludo« poroča, da so nedavno pri shodu svobodomiselnih učiteljev v Kromeriju šolski otroci svoje učitelje pozdravili z vzkliki: »Učiteljski butčini!« »Pravo ludo« se zaradi tega seveda silno razburja. Pomisliti pa je seveda treba, da je kaj takega le tam mogoče, kjer vzgajajo mladino pristaši »svobodne šole«. Otroci izgube spoštovanje do staršev, do cerkve, do države, do veroučitelja itd., naposled pa še do učitelja, kar je čisto doledno.

Mladeniški shod na Vidnu za posavsko dolino se vrši v nedeljo, dne 23. avgusta t. l. dopoldne in popoldne. Pozivijamo vse somišljenike od Laškega in Trbovelj do meje, da takoj prično z intenzivno agitacijo; vsaka župnija brez izjeme mora biti častno zastopana po najboljših mladeničih in mladenkah.

Čuden naraven pojav. V četrtek in petek in naslednje dni so se pojavili v Sesljanu čeli oblaki z milijoni rdečih mušic. Zrak je bil ves prenapolnjen s temi sitnimi živalicami, take da je skoraj solnce zatemnelo. Pa tudi po travi je te golazni kar mrgolelo.

+ Shod kmečke zveze za kranjski okraj je bil včeraj v Šmartnu pri Kranju. Udeležba je bila prav obilna. Poročal je poslanec Demšar o delovanju državnega zbora. Omenjal je državno podporo za posuš oškodovane kmetovalce. Opozoril je tudi na razne stvari, katere bo treba v korist kmečkemu stanu rešiti v deželnem zboru. Župan mavški, Kuralt, ožigosa, da

država prezira kmečki stan in mu deli tako sramotno nizke podpore, kakor je za celo Kranjsko 200.000 K. Zahteva, da se poslanci odločno zavzamejo za kmete in izposlušajo izdatnejšo podporo in odpis vseh državnih davkov za tekoče leto. S sedanjo podporo, ki naj se deli le revnejšim, se goji le nezadovoljnost in napravlja nepotrebno delo županstva. Dekan Koblar tudi priporoča poslancem, naj skrbe, da Jobi kmet večjo državno podporo in naj odpade sedaj nameravani način delitve. H koncu pojasni domači kaplan stanje domače žimarske zadruge in priporoča članom edinost in razsodnost, da se zadruga čim preje lepše razvije.

Okrožnico vsej duhovščini je priobčil papež Pij X. povodom svojega jubileja (Exhortatio ad clerum catholicum), v kateri opominja duhovščino na njeno vzvišeno nalogo, med drugim pa jo tudi opozarja, da mladino zbira, poučuje in jo varuje pred zapeljivci. To je res času primeren opomin, ki bo gotovo našel odmeva povsod zlasti pa v naši slovenski domovini, kjer stojimo zdaj v znamenju živalnega mladinskega gibanja in združitve našega naraščanja na krščansko-socialnem temelju.

Vihar in strašna ploha v tržaški okolici. V soboto je divjal na Proseščini silen vihar in grozna ploha kakor da se je oblak utrgal. **Vihar je po mnogih vinogradih porušil zidovje in odnašal zemljo v morje.** Največjo škodo je voda napravila gosp. Mose-u na postaji Miramarski, gosp. Feder v Grljanu, gosp. Basiliu pod postajo Grljan in gosp. Moni-u nad postajo Miramarsko. Samo tem je voda napravila 15.000 K škode. Seveda je tudi strela švigala na vse strani in je udarila na Proseku na več krajih. Posebno v hišo gosp. Madine Lukše, kjer se je nahajal tudi tam stanujoči gosp. šolski nadzornik Neckerman, ki je ostal kakor omamljen. Tako tudi v več drugih hišah. Strela je razklala tudi mnogo brzovjavnih drogov od Proseka do sv. Križa. Brzovlak je imel pri sv. Križu zamudo, ker mu je grušč zaprl pot. Po nalivu so ostale doline polne vode. **V vasi Gabrovec blizu Proseka sta dva pastirja, ki sta bila šla gledat naliv, zabredla v vodo, a ker sta mislila, da je globočina povsod enaka, zabrela v nižjo jamo in sta utonila.** Splošna škoda, ki jo trpe kmetje, je velika. Ploha je povzročila veliko škodo po vsem obronku iz Sv. Križa do Miramara. Zlasti veliko škodo je trpel dvorec g. Basilio, kjer je hudournik strl zid in izruval drevesa. V dvorcu Mionijevem se je razsul zid. Ravno tako je tudi trpel veliko škodo hotel Grignano. **V Miramarskem parku pa je voda povzročila škode za čez 10.000 kron.** V Miramar se more priti samo z ladjo. Opustošenja v parku ni mogoče opisati.

Za prosto kuho žganja se je oglasiti do 15. avgusta t. l., in ne do 15. oktobra t. l., kakor so po pomoti pisale »Dolenjske novice« v zadnji številki.

Lastnik bombe v Gorici prijet. Pretekli teden je policija prišla moža, ki je položil bombo na okno hiše v ulici Formica. Piše se l. Jevšček. Njegova rodbina je doma s Kanalskega. Izgovarja se, da je rabil bombo za ribji lov, kakor že večkrat prej. Bomo videli,

kaj pokaže in dožene preiskava.

Novi goriški župan. Za župana je izvoljen Jurij Bombig, dozdaj podžupan.

Poroka. Pretekli teden se je poročil v župni cerkvi v Mirnu gosp. dr. Jožef Dermastija, koncipist pri dr. Pavletuču, rodom Ljubljčan iz ugledne Dermastijeve rodbine, z gospodično Ivko Pahorjevo iz veleugledne rodbine v Mirnu. Iskreno želimo obile sreče novemu paru!

Jubilejna slavnost slovenskih dekliških Marijinih družb na sv. Gori. Dne 23. avgusta, na praznik presv. Srca Marijinega, prirede vse dekliške Marijine družbe na Gorškem jubilejno slavnost na sv. Gori, v spomin 50-letnice prikazanja Matere božje v Lurdu. Pri tej priliki se bo odkrila v svetogorski cerkvi tudi spominska plošča. Slovesnost se prične ob 8. uri zjutraj s sv. mašo, pri kateri bo pejs zbor z Drežnice. Ob enem bo tudi skupno sv. obhajilo Marijinih hčera s ponovitvijo posvečenja Mariji. Ob 10. uri bo odkritje spominske plošče; govori preč. gosp. Jakob Rejec, župnik iz Cepovana. Zatem glavni govor, katerega bo imel preč. gosp. Ivan Leben, kurat z Libušnega, in slovesna petja maša, katero bo daroval preč. monsignor Jožef Pavletič. Poje mešan zbor iz Kronberga. Slovesnost obeta biti velikanska. Marijine družbe se udeležijo slovesnosti z zastavami (kolikor jih imajo). — Na predvečer se bodo na Sveti Gori zažgali umetni ognji, ki bodo oznanjali redko slovesnost. Naj bi se ta dan razširil tudi ogenj ljubezni do Marije po celi naši goriški deželi in vzbudil v vsaki duhovnjiki eno — Marijino družbo!

Savinjska dolina na Stajerskem. Eno leto je minulo, odkar imamo dičnegega poslanca Robleka. Če pa se vprašamo, kaj nam je v teku tega pridobil, moramo odgovoriti zaničalno. Nič. Le nekaj občutimo, odkar imamo Robleka za poslanca. Liberalni del učiteljstva in nekateri škriči iz Celja in trgov so postali brezmejno drzni in oholi. Liberalno učiteljstvo je sploh mnenja, da sme sedaj uživati vso svobodo in da se mu mora vse klanjati. Kmetje so že začeli nevoljni postajati in kmalu bo po naši dolini splošno prepričanje, da ni hujšega jarma nego je jarem značajno slabega in duševno plitvega liberalnega učiteljstva. Vsi dobro misleči se morajo združiti, da starejo to oholost in pustijo pravi svobodi zopet prosta pota.

Zet najbogatejšega moža na svetu v Ljubljani. Pretekli teden se je pripeljal v avtomobilu mister Mac Cormick s soprogo ter se nastanil v hotelu »Union«. Mister Cormick ima za soprogo hčerko milijarderja Rockefellerja, ki je najbogatejši mož na svetu. Avtomobil njegov je bil pravcati čar ter reprezentira zaatno premoženje. Cormick je veleindustrijalec ter izdeluje gospodarske in poljedelske stroje in ima poleg bogate žene še 22 velikanskih tovarn.

Upraviteljstvo knezoškofjskih posestev v Ljubljani in okolici — prevzel je uradnik »Vzajemnega podpornega društva« Fran Kristan. — Morebitni dopisi naj se pošiljajo na ta naslov, Kongresni trg št. 19. — Sprejema pa se plačila, kakor tudi izplačuje, v Ljubljani, Škofje ulice št. 14, pritličje. — Daje tudi pojasnila glede stavbenih parcel.

Vodstvo S. L. S. naznanja, da je bil te dni gospod dr. Valentin Rožič nastavljen kot glavni tajnik Slovenske Ljudske Stranke. Posluje v tajništvo poleg »Slovenčvega« uredništva.

Shod v Trnju. Minulo nedeljo popoldne je v Trnju pri Št. Petru na Notranjskem drž. in dež. poslanec dr. Žitnik poročal o delovanju državnega zbora. Pojasnil je zbranim volivcem vse važnejše zakone, ki jih je sklenila poslanska zbornica, ter dosedanje korake pri

osrednji vladi za državno podporo v svrhu nakupa sena. Koncem shoda so se iz gospodarskih razlogov oglašali posamezni posestniki **proti nameravanemu vojaškemu streljšču pri Trnju in v okolici.** Poslanec se je v tej zadevi še isti večer odpeljal na Dunaj in v Gradec posredovat na merodajnih mestih.

Mladeniški shod pri Sv. Roku na Stajerskem se je krasno obnesel. Prišlo je nad 400 mladeničev iz cele šmarske in sosednjih dekanij. Cerkevni govor je imel g. dr. Korošec. Na popoldanskem zborovanju so govorili gg. Žebot, Vrečko, Gomilšek, Čaks in drugi. Temu shodu bo sledil kmalu drugi, ki se bo vršil v Nazariju, najbrž že ta mesec. Naprej zastava slovenskih mladeničev!

Sola v Stražišču. Rekurzu občine Stražišče zaradi zidave šolskega poslopja je c. kr. deželni šolski svet ugodil.

Afera Silvester. Sporočili smo že, da je bilo sklenjeno v c. kr. deželnem šolskem svetu premestiti nadučitelja Silvestra iz Črnega vrha. C. kr. deželni šolski svet se je obrnil do vseh krajin šolskih svetov, ki pridejo v tem oziru v poštev, a vsi so se soglasno izrekli, da ne marajo Silvestra. V tem so bili edini tudi liberalci. To je pač značilno, da zdaj tudi liberalci Silvestra ne marajo. Lep nauk za liberalne učitelje, katerim je v prvi vrsti mar razširjenje liberalizma med krščanskim ljudstvom.

Preizkušnja za pomagače čevljarske zadruge v Trziču se bode vršila dne 5. septembra t. l. Prošnje za pristupev k preizkušnji je zadnji čas do 28. t. m. oddati združnemu načelstvu. — Čevljarska zadruga v Trziču.

Jubilejna slavnost v Postojni 8. in 9. t. m., katero so priredila gasilna društva Notranjske, je bila velika manifestacija v proslavo šestdeset letnega slavnega vladanja Njega Veličanstva. V soboto zvečer je bila bakljada, v nedeljo budnica. Sv. mašo je bral na prostem posl. dr. Žitnik. Pred cesarjevim kipom je govorila gospodična Minica Mislej. Cesarju se je odposlalo udanostno izjavo. Popoldne je bila veselica v jami. Sodelovala je poleg domače tudi vojaška godba bosanskega pešpolka št. 4.

Zanimanje za tujski promet pri Slovencih. Pričakovati bi bilo, da se Slovenci sedaj, ko se razvija tujski promet tudi po slovenskih deželah in ko je ustanovljeno ministrstvo javnih del, in pri tem posebno oddelek, ki naj se peča izključno s pospeševanjem tujskega prometa, ko se postavljajo v državni proračun svote po pol milijona kron za razne podpore na polju tujskega prometa in ko se bo ta svota — kakor finančni odsek sam pravi v svojem poročilu — leto za letom množila, pričnemo zanimati za tujski promet. Temu ni tač. V Ljubljani je začel izdajati konzorcij list »Promet in gostilna«, ki se v strokovnih člankih bavi s tujskim prometom. Dosedaj so izšle tri številke lista. Kakor posnamemo iz zadnje številke, ima list dosedaj kljub osebni agitaciji in priporočanju po časopisih komaj 300 naročnikov, ko bi jih dosegel lahko najmanj 1000, ako bi bilo naše občinstvo pristopnejše za strokovne članke. Zato bi priporočali vsem gostilničarjem in interesentom tujskega prometa, kakor tudi inteligenci, da bi se bolj zanimali za to narodno-gospodarsko stroko in da bi se naročali na list in ga čitali, ker je gotovo podpore in uvaževanja vredn. Zlasti pa bi opozarjali naše čitalnice, bralna in izobraževalna društva, da bi ga imeli v svojih čitalniških prostorih, ker bi se s tem umevanje in zanimanje za tujski promet najlažje zaneslo med najširše kroge občinstva. Letna naročnina, 5 kron, je itak malenkostna za list, ki pri naša poleg strokovnih razprav tudi izvorne in

jačo čedne ilustracije. Zato ga pridno naročajte pri deželni zvezi za tujski promet v Ljubljani!

— **Posvečevanje nove župne cerkve v Javorju pod Ljubljano** se ne vrši na sv. Roka dan, ampak en dan poprej, to je na Veliki Šmaren. Objednem bo prevz. knez in škof podelil zakrament sv. birme okoli 40 birmancem. Pretečeni teden smo dobili novo uro v zvonik. Do sedaj kaže dobro. Nje cena je dosti ugodna. Izvršil jo je g. Gregor Troha, urar v Javorju nad Škofjo Loko. Mož je poštenjak in se vsem toplo priporoča. Sočasno se je cerkev prebarvala, upamo da okusno. Ta teden postavlja g. podobar Ivan Pengov nov veliki oltar in prižnico. Vidi se uže naprej, da bo delo imenitno, nekaj izvanrednega. Vesten mojster, ki vpošteva z vso natančnostjo nasvete z merodajne strani z ozirom na cerkev: o umetnost. Kar je pa izvršil g. Fr. Gašperšič iz Sostrega s svojo spretnostjo, to pa vé le edini Bog, ki naj mu bo večni plačnik. — V malem zagorskem zatišju smo, delujemo brez hrupa in vendar smo veliko naredili, le pridite pogledat na Velikega Šmarna dan. Pričetek bo najbrže ob 8. uri.

+ **»Slomškova zveza«**. Letos bode imela »Slomškova zveza« svoj občni zbor dne 6. septembra v Bohinjski Bistrici. Najprvo bo sv. maša, potem zborovanje v tamonjni šoli, ob 12. uri obed, popoldne pa ljudski shod, na katerem se bode razpravljalo o šolstvu. Opozarjamo svoje člane že sedaj na zborovanje in obenem tudi vabimo vse ono učiteljstvo, ki ne soglaša s težnjami liberalnih terorizatorjev. Natančnejši program objavimo v kratkem. — Na letošnjem občnem zboru nameravamo tudi osnovati I. dolensko podružnico »Slomškove zveze«. Pripot se naznanja tajniku Štruklju v Dobropolje. Tudi lepa Gorenjska ne sme zaostati, ker ima precej vrlih krščanskih tovarišic in tovarišev. Tedaj na krov!

+ **Odbor »Kmetijske zveze« za ljubljansko okolico** naznanja, da se bo dne 6. septembra t. l., ob 3. uri popoldne, vršil drugi občni zbor v dvorani hotela »Union«. — Ker je potrebno, da se natančno obravnavajo vsa pereča dnevna vprašanja, ki danes tarejo kmeta in še posebej prebivalstvo ljubljanske okolice, zato se vsi člani prosijo in vabijo, da se zanesljivo udeleže tega občnega zbora. Na občnem zboru se bo govorilo o letošnji suši, o pomanjkanju krme in o vseh drugih važnih zadevah za kmetijski stan. Poročala bosta državna poslanca dr. Šusteršič in g. vodja Povše. — Za »Kmetijsko zvezo« ljubljanske okolice: Odbor.

— **Birmovanje**. Prevzvišeni gospod knezoškof je pretečeni torek končal birmovanje in vizitacijo po novomeški dekaniji. Birmancev je bilo po posameznih župnijah: Novo mesto 300, Šempeter 225, Šmarjeta 286, Belacerkev 149, Brusnice 197, Stopiče 275, Podgrad 126, Šmihel 519, Vavta vas 176, Poljanica 66, Črmošnjice 201, Sotcska 53, Toplice 287, Prečina 195, Mirna peč 446.

— **Poučni tečaj o kmetijstvu**. Deželni odbor priredi letos več poučnih tečajev o kmetijstvu sploh, pa tudi o pomožnih pred-

metih kmetijstva, n. pr. o knjigovodstvu. Tečaji bodo trajali po en dan, če treba, pa lahko tudi več dni. Tiste občine in kmetijske korporacije, ki žele takih tečajev v svojih krajih, naj vložijo svoje zadevne prošnje na deželni odbor.

— **Slovenski kmetovalci v Pragi**. Iz Prage nam poročajo z dne 6. t. m.: Oč. pol 10. uri smo se pripeljali v Prago. Tukaj smo bili sprejeti od gospoda deželnega poslanca in zastopnika kmetijskega sveta dr. Viškovskega, predsednika slovenskega kluba dr. Črnyja in tajnika slovenskega kulturnega sveta g. Stanislava Formana. Nastanili smo se skupno v hotelu pri »Črnem konju«. Danes smo si ogledali znamenitosti mesta. Popoldne smo šli v razstavo, kjer nas je sprejel gospod Bondy, predsednik trgovske in obrtne zbornice in obenem predsednik razstavnega odbora in gospod tajnik Mohaček. Gospod predsednik nas je pozdravil in nagovoril v lepm govoru po svojem tolmaču g. Mohačku. Ta nas je pogovoril, da smo se skupaj fotografirali. Nato smo si pod vodstvom gospoda predsednika in gospoda tajnika v dveh skupinah ogledali najvažnejše oddelke industrijalnega paviljona. Reči moramo, da nismo nikdar mislili, da bomo kaj takega tukaj videli. Strokovnjaki pripoznajo, da svetovna milanska razstava še senca ni bila proti tej, ki je edino češka.

Našim društvom po Slovenskem pošlje prihodnje dni, kot čujemo, založništvo v Ljubljani na ogled po en izvod letošnje, krasno opremljene jubilejne »**Družinske Pratičke**«, s prošnjo, da seznanijo z njo svoje člane in jim jo priporoče v nakup. Slavne odbore posameznih društev prosimo, da v smislu priloženega poziva store po svoji moči kar največ za vsestransko razširjenje edine naše »Pratičke«. En izvod velja 24 vin., po pošti 10 vin. več. Pri naročilih na en ali dva izvoda naj se pošlje znesek naprej, najbolj v pisemnih znakah.

Dolenjske novice.

Belokranjske novice.

d Iz Črnomlja. V naši Beli Krajini se dobi še toliko »posebnosti«, da jih ne bomo še kmalu odkrili širšemu svetu. Danes imam na misli vaše napise. Posrečilo se mi je namreč, da sem zasledil v dveh vaseh napise, ki so po mojem mnenju gotovo še iz jožefinske dobe. V eni so sicer dvojezični, a nemščina na prvem mestu, v drugi pa samo nemški, kakor da smo v sredini »rajha«. To se bo znabit komu zdelo malenkostno, toda ta naj pomisli, da mi sploh le v malih rečeh moremo napredovati. In če se pomisli, da so ravno ti dve vasiči tako zakotni, da pride komaj vsako stoletje enkrat kak nemški agent, je to na vsak način neka »posebnost«, ki bode v oči vsakega zavednega Slovenca. Dotična županstva se prosijo, da napise kar najhitreje odstranijo in jih nadomestijo s slovenskimi, ki jim bodo gotovo več časti delali, kakor dosedanji s svojo nemško kolobocijo.

Iz Črnomlja. O belokranjski železnici pa že dolgo nismo ničesar slišali, in vendar bi želeli, da se tudi nam kaj pove, kaj sploh na-

meravajo, ker železnica nas navsezadnje najbolj zanima. Šempatja pač pridrvi k nam par inženirjev, in takrat nas obide sladka nada, da bo nekaj, a nekako tesno nam je pri srcu, ko zopet krenejo proti Metliki. Kolikor nam je znanega, bo šla proga čez Kumpmatelj po gorovju naprej, zavila pri Tuševem dolu v dolino, se obrnila nazaj in tekla skozi Semeč proti Metliki. In to naj bo belokranjska železnica, ki v tem slučaju skozi Belo Krajino sploh ne gre, ampak ob Gorjancih, kjer je ravno najmanj vasi. Ako pa gre od Tuševca dola proti Črnomlju in od tod v Metliko, leže na tej progi vsi glavni kraji Bele Krajine: Črnomelj, Gradac, Metlika in vmes množica vasij. Semeč ima lahko svoj kolodvor pri Kumpmatlju, in tako je vsem ugodeno. Kot glavna ovira te proge skozi Črnomelj se navajajo preveliki stroški — baje cel milijon več. Tu se mora pomisliti, da je ravno Bela Krajina prečela še tako malo dobrot — kakor zadosti priča njena siromašnost — da sedaj morajo nekaj za njo dati in ji opomoči. Ako nam te proge ne dajejo, Belokranjci železnice sploh ne maramo, ker v prvem slučaju železnica sploh ni belokranjska. Belokranjski kmetje.

Mazelle in podpora po suši. Julij Mazelle, propadii kandidat proti Sukljeju, je župan v Gradacu. Kakor na vsa županstva, tako je prišlo tudi na gradaško vprašanje, koliko sena bi občina nujno potrebovala, in ljudje so se hiteli zglaševati, da si ohranijo vsaj najpotrebnejšo živino pri hiši čez zimo. Toda čujte, kaj se zgodi! Župan Mazelle je rekel vsakemu, ki se je zglasil, naj se vpiše kot ud v njegovo posojilnico, češ, da drugače ne dobi ničesar, ker dobe podporo samo člani gradaške posojilnice. Tako je prišel zadnje dni po istem poslu k županu tudi odbornik naše rajtajznovke, Martin Pent iz Vranovič. Seveda je bil mož ves razočaran in začuden, ko mu pove župan osorno, da ne dobi ničesar, ker ni ud gradaške posojilnice, podporo pa da je izposloval Hribar, ne pa dr. Šusteršič ali pa celo dr. Lampe. — Pozivljamo nujno deželni odbor, da stori primerne korake proti takemu postopanju! Jasno je kot beli dan, da hoče Mazelle porabiti to priiiko, da pridobi svoji posojilnici kar največ novih udov. Med našim ljudstvom je zato silno razburjenje in zmešnjava. Zahtevamo, da se vzame Mazelletu vsako zaupništvo v zadevi podpore, ker mu sedaj ne more nihče zaupati, da bi nepristransko poročal ali razdeljeval podporo. Naj deželni odbor pokaže, da hoče braniti manjšino nasproti takim krutoštim od strani liberalnih absolutistov v liberalnih občinah!

Dela na novi cesti, katero grade od Hrasta do Suhorja, dobro napredujejo in jeseni se bomo že vozili po njej. Gotovo bodo tega veseli vsi Belokranjci, ki jih pelje pot preko Gorjancev, posebno še vinski kupci, ker se ognejo na tej cesti najhujših klancev. Prihodnje leto se spelje nova cesta še dalje do Metlike, potem bo voznja preko Gorjancev precej olajšana. — Nekaj pa moramo pri tej gradnji grajati. Cesta, ki je zdaj prometu odprta, dela na Hrastu pravi kot. Ker je nova cesta na istem mestu mnogo višje izpeljana kakor stara, in se sečeta v pravem kotu, ima nova cesta na onem mestu silno strm klanc. Zato je to mesto za voznika, zlasti če ne pozna ceste, jako nevarno, tako da zavoji

ponoči lahko v ravni smeri v skalovje in razbije voz in konja. Ali bi ne bilo umestno, da bi gorelo na onem mestu ponoči par svetilk?

Iz litijskega okraja.

d Iz Sv. Križa pri Litij. Dosedaj si poročal, ljubi »Domoljub«, le žalostne novice. Za žalostjo pride veselje. Pri nas smo obhajali 26. julija zlato sveto mašo č. g. župnika Andreja Petka. Župljani so kar tekmovali, da bi bolj proslavili redko slavnost. Posebno organistova soproga in nekatera dekleta so bila jako pridna. Lepa jim hvala! Čast gosp. župniku pa želimo, da bi doživeli biserno sveto mašo pri nas. — Letina je pri nas srednja. Sadja bo še precej, posebno jabolk bo mnogo. Vinska trta jako lepo kaže, če ne bo toče, bomo imeli veliko vina. Moravska gora je kar v grozdju ovita. Suša je tudi pri nas veliko škodo naredila. Krme je komaj en četrt. — Izobraževalno društvo še tudi živi. Le premalo se zanimajo naši župljani zanj. Zeteti bi bilo, da bi bila vsaka hiša v društvu zastopana. Knjig imamo v knjižnici 500 vsake vrste. »Domoljuba« imamo 24 iztisov. Č. g. župnik jih plačajo devet. Iskrena hvala! Naročene imamo še druge časnike. Društveniki, je pridno agitirajte, da bo društvo šlo polovico več udov znanprej. Eno krono že lahko vsakdo utrpi. — Sv. Križan.

Iz ribniške doline.

d Iz Dobropolj. Tudi pri nas smo sušo precej občutili na polju in na senošetih. Sena in detelje se je malo pridelalo. Vode je primanjkovalo za ljudi in živino, pa mislim, da jo je zmanjkalo tudi v takem kraju, kjer imajo vrelce in vodovode. Ako nas Bog kaznuje s takimi nezgodami, sprejмимо to radovoljno za pokoro naših grehov, ker se sami radovoljno nečemo pokoriti. Dopisnik 30. številke »Domoljuba« nas imenuje starokopitneže in samoglavce, ki nečejo vodovoda. Vodovod je povsod potreben, tudi pri nas bi bil zelo koristen, to vedo tudi starokopitneži in samoglavci, ali ti možje so daljnogledci, vidijo dalje v prihodnost kot dopisnik. Kam pa pridemo s takimi stroški! Za vodovod so stroški proračunjeni na 460 tisoč kron, kar pride druge odškodnine, je še vse povrhu. Teh števil se pa samoglavci zelo boje, ker so že ostrašeni pri zgradbi nove šole. Preden se je začela graditi, so veljaki vse prerokovali, da se bode plačala za naklado opojnih pijač, ali sedaj poglej, dopisnik, kdo bode moral plačati in kaj da ljudstvo sploh govori o tem. Za novo šolo imamo plačati 40.000 kron. Kje bode denar za šolo in vodovod vse ob enem? Že za letošnje leto imamo naklade za šolo 50 odstotkov in občinske 15 odstotkov, skupaj 65 odstotkov. Dragi dopisnik, tudi ti bi bil samoglavec, ako bi premislil, kje se bode denar vzel. Morda si še premalo skušil kmečkih teženj ali pa računaj tje v en dan. To pa se vsakemu rado vnese, tudi meni dostikrat. Potrpi torej še malo. Saj zdaj smo dobili vodovod od zgoraj kar zastoj. Povsod je bil napeljan, da je ljudstvo zopet potolaženo, in nič ne stane, in takega morda bomo še imeli in se ga veselili. Za družega bode šlo bolj trdo, kakor je sploh znano vsem tistim, ki so davkoplachevalci. Potolažen bodi, dopisnik, tudi ti za sedaj, saj tudi tebi sedaj vode ne primanjkuje. — Z Bogom. J. Z., večletni bralec »Domoljuba«.

d Iz Roba. Dne 1. avgusta treščilo je pri Bošteti v Otošičevo hišo. K sreči so bili ljudje in orodje pri roki, da se je hitro pogasil. Škode ni posebno velike, vendar je pa za gospodarja nerodno, da mu je ravnokar popravljeno hišo strela grdo razkopala in okna

razbila. Ako bi se ogenj ne bil takoj omejil, šla bi bila vsa vas, ker se vse skupaj tišči. Tudi nekako pred osmimi leti se je neko nedeljo med službo božjo zanetil ogenj po otrocih, pa smo tudi takrat z malim opravili. V tretje gre rado, pravi pregovor, Bog daj, da bi se pri nas ne uresničil.

Iz raznih krajev Dolenjske.

d Iz Šentjanža. V nedeljo, dne 2. avgusta, smo imeli pri nas ustanovni shod izobraževalnega društva. Udeležilo se ga je prav veliko mož in fantov, ki so pazljivo poslušali govor gospoda L. Smolnikarja, ki nam je prav poljudno razložil pomen in namen izobraževalnih društev. Njegovemu končnemu pozivu, da bi pristopilo k novemu društvu veliko mož in fantov, so se odzvali v jako častnem številu. Sami vrli možje in fantje! Čast jim! Drugi, ki se še niste vpisali, storite to v teku tega meseca, vsaj do ustanovnega občnega zbora, kateri bo čez en mesec in pri katerem bo volitev društvenega odbora. Ščasoma napravimo zraven izobraževalnega tudi podporno društvo.

d Iz Zatičine. V zadnji številki »Domoljuba« je bilo pomotoma tiskano, da je bilo za pogorelce na Bledu odposlanih 20 kron. Popravljamo, da se je poslalo v isti namen 250 kron.

d Iz Šmarja pod Ljubljano. Letos so prišle pri nas zopet na vrsto občinske volitve. Vršile so se jako hitro in brez zaprek. V odbor je prišlo zopet nekaj novih mož mesto starih, med katerimi je tudi gosp. nadučitelj. Za župana je pa izvoljen posestnik in lesni trgovec Jakob Kastelic iz Velikega vrha. Drugih posebnosti pri letošnjih volitvah ni, ker se je vse še precej mirno izteklo. — Tudi naše izobraževalno društvo si je nekoliko opomoglo. Začele so se zopet strelske vaje, katere je č. g. kaplan v nedeljo, 2. t. m., iznova otvoril. Streljalo se je po navadi v starih, nekoliko prenovljenih prostorih, kakor lansko leto. Upati je, da bomo dobili tudi kmalu novo društveno zastavo.

d Iz Stopič. Nič se ne čuje v »Domoljubu« iz naše župnije, dasi prihaja k nam vsak teden od 100 izvodov »Domoljuba«, vsak mesec ravno toliko »Bogoljuba«, in veliko raznih drugih dobrih časopisov. Pri nas ne poznamo slabih časopisov, grdega gnjilega berila, katerega ravno sedanje čase razni zapeljivci usiljujejo ter žele ž njim zapeljati pošteno ljudstvo. Mi pa stojimo trdno, in želimo stati še za naprej neomajni kot hrast in skala in se držati načel S. L. S. ter živeti po naukih sv. vere. Dne 23. julija smo imeli pri nas sv. birmo in cerkveno vizitacijo. Ob prihodu presvitlega gosp. knezoškofa so jih prijazno pozdravili obe Marijini družbi in šolski otroci. Birmancev je bilo 300. Po končanem birmovanju so presviti blagoslovili zastavo čelkliške Marijine družbe. Pred odhodom so se poklonili premilostnemu gosp. nadpastirju občinski svetovalci in cerkveni ključarji. Pohvalno so se izrazili presviti, da so našli pri nas vse v najlepšem redu, posebno pohvalili so naše može in lepo preslikano župno cerkev, do katere moremo vsi župljani imeti pravo veselje. — Ne smemo pa zamolčati lepe, tihe slavnosti našega gosp. župnika in njihovega brata gosp. profesorja Gašperja, ki sta obhajala vsak svoj jubilej dne 28. julija: gosp. župnik 25-letnico mašništva v župniji Zasip na Gorenjskem, in č. gosp. profesor svojo 15-letnico mašništva v župniji Mošnje na Gorenjskem. Obema jubilatoma kličemo vsi župljani iz dna srca: Bog Vaju živi in ohrani v svetem poklicu še mnoga, mnoga leta!

d Iz Loškega potoka. Naša nova šola, ki je bila dozidana leta 1901., ki komaj sedem let

služi svojemu namenu, že hoče odpovedati svojo službo. V prvem nadstropju je strop začel pokati in kazati svojo slabost, jednako tudi v pritličju zdihuje strop po novem krepčilu. Glavar je uvidel nevarnost, ki se lahko pripeti in je ukazal podpreti s stebri, sedaj se je pa šola začela popravljanj, kar ne bo brez novih stroškov in doklad naši občini. Novo stavbo, pa že popravljanj! Kdo ima že prav velikanških zaslug za našo novo šolo?!

d Veliki romarski shod na Kumu vrši se letos dne 28., 29. in 30. avgusta. Sklep na angeljsko nedeljo.

Suša. Z Dunaja se poroča: Nezadostnost državne pomoči radi pomanjkanja krme je zakrivil finančni minister. Poljed. minister dr. Ebenhoch je zahteval za prvo odpomoč tri milijone kron državne podpore za vse prizadete dežele, a finančni minister je dovolil samo poldrug milijon kron, koja svota se je razdelila sorazmerno na prizadete dežele. Tako je prišlo na Kranjsko samo 200.000 kron. — Poljed. minister je odločno zahteval še nadaljno svoto za pomoč kmetovalcem, toda na to zahtevo finančni minister dozdej še odgovoril ni. — Ta vest nam jasno kaže, kje iskati krivca. Naši poslanci bodo prisiljeni izvajati brezobzirne posledice, ako se hitro in temeljito ne popravi, kar se je grešilo zoper naše kmete!

Gorenjske novice.

Iz Št. Vida nad Ljubljano.

g V Dravljah bo praznovanje sv. Roka v soboto in nedeljo v sledečem redu: V soboto, na praznik Marijinega Vnebovzetja popoldne ob 5. uri pridiga in pete litanije z blagoslovom. Na to skoz cel večer in v nedeljo zjutraj spovedovanje romarjev. V nedeljo zjutraj ob 5. uri sv. maša s pridigo, istotako ob 9. uri dopoldne, popoldan ob 5. uri litanije. Ob lepem vremenu bodo pridige na prostem pred cerkvijo. To v vednost romarjem, da ne bo kdo v zmoti zaradi sv. maš v nedeljo.

g Bolniškega podučnega tečaja, ki se ta mesec vrši v Marijanišču v Ljubljani, se iz naše župnije udeležujeta Reza Florijančič iz Dravelj in Marija Tomž iz Dvora.

g Na 20 vagonov sena primanjkuje letos v naši občini. Najbolj je vsled suše prizadeta vas Vižmarje.

g Taksa za nepriklenjene pse se bo vpejala v naši občini. Vsak prost pes bo moral nositi marko, ki bo stala 4 K na leto.

g Celodnevni poduk naj se vpelejo na naši šoli tudi v I. in II. razredu. Tako želi tukajšnje vodstvo oziroma nadučitelj Zirovnik. To je vse lepo, vsak pameten človek mora biti za to, da bi se otroci kar mogoče veliko naučili. Ali vendar bi se za enkrat drznili svetovati to-le: Naš gospod nadučitelj naj se malo bolj briga za šolo nego se je do sedaj, druge stvari n. pr. duhovnike, mladeniče telovadnega odseka, občinske volitve v Zgor. Siški in še mnogo takih podobnih reči pa naj lepo pusti pri miru. V šoli naj otroke uči to, kar spada v šolo, nikar pa naj jim ne pripoveduje o politiki in o klerikalnih časopisih — pa se bodo otroci že nekaj več naučili.

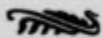
g Celodnevni poduk tudi v I. in II. razredu. To se pravi: Občina bi morala preskrbeti še dve novi učni sobi, priti bi morala še dva

nova učiteljca, majhni otroci, stari od 6 do 8 let pa bodo morali hoditi zjutraj mnogi nad eno uro daleč v šolo in potem ostati cel dan v Št. Vidu. Kdo jih bo popoldan nadzoroval? Dvomimo, da bi v teh razmerah nam tak celodnevni poduk kaj koristil. Naj se pristojne šolske oblasti na to ozirajo in naj tukajšnje šolsko vodstvo t. j. nadučiteljca Žirovnika o tem primerno poduče.

Iz raznih krajev Gorenjske.

g Iz Doba. V nedeljo, dne 9. avgusta so dekleta Marijine družbe priredile svojo prvo veselico. Pele in igrale so v splošno zadovoljnost v obilnem številu zbranega občinstva. V igri »Pri gospodi« se je pred vsem odlikovala »nerodna Micon«. V igri »Sveta Cita« pa je Cita s svojim ponižnim neprisljnim vedenjem izvalila marsikomu solze v oči. Sploh nihče ne bi mislil, da so dekleta prvič na odru, tako izvrstno so vse vršile svoje vloge. In kako so imele za vse preskrbljeno, krasne obleke in drugo. Le tako naprej! Člani izobraževalnega društva imajo tudi že vloge razdeljene. Igrali bodo lepo novo igro »Ljubezen in maščevanje«. — Če tudi nam sovražnik v ovčji obleki meče polena pod noge, mi vstrajajmo trdni, neomahljivi, edini!

g Iz Vrhpolja pri Moravčah. Večkrat bremo v »Domoljubu«, kako na raznih krajih popravljajo cerkve. Tudi mi Vrhpoljci nai se enkrat pokažemo, da ne spimo, ampak da prav veliko delamo, posebno letos za čast božjo, v naši cerkvi. Delo v cerkvi se je pričelo že o binkoštih, in upamo, da bode dokončano do Velikega šmarna. Vsi altariji bodo prenovljeni, kakor tudi prižnica dobi novo barvo. Dobili bodemo tudi nove klopi. V cerkev smo že položili nov pisani tlak. Preneviti smo dali vse otemele svetilnike, monštranco, in tri večne svetilke. Dobimo pa tudi dve novi za pred veliki altar. Cerkev je nanovo pobeljena, od znotraj in zunaj. Res, skrajni čas je že bil, da se naša cerkev popravi in olepša. Saj je bila pa že tudi tako zapuščenca, da menda nikjer tako. Posebno pa stranska altarja in prižnica so bili že popolnoma zgubili svojo barvo. Klopi so bile pa že take gnile, da ni bilo varno notri sedeti. Stalo bode res veliko, toda ljudje, ki so vneti za lepoto cerkve in za čast božjo, prav radi prinašajo doneske v župnišče. Tudi nekateri naši amerikanci so poslali za našo cerkev 60 K. Ljudje so zelo hvaležni našemu č. g. Jožefu Švigelnu za ves trud, katerega imajo prav veliko pri popraviljanju cerkve. Naj jim Bog stotero poplača!

Notranjske novice.

Idrijske novice.

n »Domoljub« je pisal, da je Anton Kristan svoje dni beračil v nekem samostanu. »Sodrug« Ante pa to taji in imenuje urednika »Domoljubovega« — lažnjivca. Kristan bo kmalu trdil, da še nikoli ni imel nič opraviti z nobenim duhovnikom. G. Kristan, res je, kar je pisal »Domoljub«. Prišli ste v neki samostan, rekli, da ste bolni in dali ste si postreči. Kateri dan je ravno to bilo, tega ne moremo natančno povedati, ker vas v samostanu menda niso zapisali, kakor tudi vi bržkone ne notirate vsakega, ki se pri vas oglasi. Povedal je to mož, ki vas dobro pozna in ki je bolj resnicoljuben kot Kristan. To vam pa že priznamo, da niste prišli z beraško malho prosit. Berači se pač delijo v več vrst.

n **G. Gnjezda** je odšel z Vojskega na svojo novo župnijo. Na Vojskem je pastiroval osem

let. Pri idrijskih naprednjakih ni bil ravno v čišlih, ker jih preveč pozna in jim je marsikatero bitko povedal. Po svojem odkritem delovanju in odločnem nastopu se je zameril tudi marsikakemu gozdnemu uradniku. Dobro misleči smo ga spoštovali in mu bili in mu še bomo hvaležni za dobro, kar je storil. Svoje župljane je politično izobraževal in dovedel do tega, da so skoro vsi volivci oddali glasove kandidatu S. L. S. Organiziral je gozdne delavce. Bil je zelo radodaren in izkazoval gostoljubnost izletnikom, ki so prihajali iz Idrije na Vojsko sveži zrak srkat. Njegovo politično delovanje se je raztezalo na vso idrijsko okolico. Želimo mu obilo vspaha tudi na Dolenjskem.

n **Nov telovadni odsek** se je osnoval v Spod. Idriji. Predsednikom je bil izvoljen tamonjši gospod kaplan, brat Janez Mrak.

n **Treščilo** je v Mravljšču blizu Rovt v neko hišo in jo užgalo.

Od Pivke.

n **Strelišče** namerava premestiti vojaška uprava iz Krškega na Dolenjskem v Trnje pri Št. Petru. Svet za to je izbran med vasmii: Trnje, Nemškavas, Zeje in Palčje in potem ob Vlačnem proti gozdu. Ker tukajšnjim kmetovalcem krme vedno primanjkuje (ne le letos, ko je suša) in imajo nekatere vasi svoje senožeti edinole na tem prostoru, zato je razumljivo, da se ljudje strelišča zelo branijo. — Vendar ubraniti se ga bo težko, zato bi bilo najbolj pametno, da ljudje precejeno natanko vso škodo, katero bi imeli, in se potem v pogodbi zadostno zavarujejo. Naš poslanec dr. Zitnik storil je v tem oziru tudi korake. Prišel je v nedeljo, dne 2. avgusta, v Trnje, da čuje željo prizadetih vaščanov. Potem je šel takoj k vojaški upravi, kjer je izvedel, da se ustavljati nikakor ne kaže in da je za ljudje dvakrat boljše, da se mirnim potom pogodijo. Priznati moramo resnici na ljubo, da bo strelišče za naš kraj v marsičem koristno. Vojaška uprava bo gotovo delala na to, da se bodo zboljšala pota, napravil prepotreben vodovod in uredile kapnice itd. Ko pride v jeseni komisija, tedaj bo čas, da se pametno pomenimo in upanje imamo tudi, da vojaška uprava ljudstvu ne bo delala v škodo, temveč v korist.

n **Bolje je pametni ponudbi ustreči**, kakor ustavljati se, to bodo vedeli z naprej Št. Peterčani. Južna železnica rabi za razširjenje tira kakih 700 kvadratnih metrov prostora, ki je last opravičencev vasi Št. Peter. Zahtevali so za to približno 630 kron, južna železnica pa jim je menda ponudila 420 K. Ker niso hoteli opravičenci se udati, je južna železnica zahtevala komisijo in cenitev po zapriseženih cenilih. Sedaj bodo pa menda dobili samo 140 kron. Škoda!

n **Vojakov** se letos po pravici rečeno precej bojimo. Najprej pridejo bošnjaki od 11. do 19. avgusta in koncem avgusta pa domobranci. Sena je bilo radi suše zelo malo, komaj četrti del od navadne letine; otava še precej dobro kaže, če pa vojaki še to pomandraj, bomo še ob poslednje upanje.

n **Trnje** dobi vendar enkrat stalnega nadučitelja in učiteljico v osebii gosp. Justina in njegove soproge, ki sta službovala sedaj v Trebelnem na Dolenjskem. Ker sta Notranjske že vajena, upamo, da bosta z nami zadovoljna, mi pa z njima. Bog daj!

Iz reške doline.

n **Kakor gadje sikajo** razni »neodvisni« kmetje, ker smo povedali ob desetletnici »Gospodarskega društva« tudi, kako so strahovali in odirali našo dolino tedanji liberalni oderuhi. Najhujše sta se zarepenčala sedanja »neodvis-

na« voditelja, ki bi rada imela še tiste čase nazaj, ko so liberalci neovirano strahovali pri nas. Zarepenčila sta se v »Narodu«, da darujeta takoj našim društvom 300 K (več ne obljubljata, ker jima je možnja suha!), če dokažemo, da so liberalni trgovci delali s 30 odstotnim dobičkom. Pokazala pa sta, da se na logiko nič ne razumeta, kajti, zgoraj kričita da hočeta za dokazilo dati 300 K, malo niže pa že pravita, da nikakor ne odobrujeta odušstva, ki je tedaj pri nas obstojalo. Kaj zlomka pa hočeta še dokazov? Saj odušstvo sama priznavata, torej je vendar res, da je naša posojilnica in pa »Gospodarsko društvo« ubilo odušstvo in tako storilo naši dolini veliko dobroto! — Bigularje je tudi to strahovito zapeklo, ker smo pokazali, kako je bil še pred desetimi leti liberalizem mogočen, sedaj je pa že popolnoma na tleh in z njim tudi mož, ki je zletel z županskega stolca. — Bigularja grozita, da bodeta vse, kar se ne strinja z njihovimi »načeli«, energično napadala in nas pazno zasledovala. To nas nič ne skrbi, če pa mislita, da bodeta koga prestrašila, se pa motita, mi pojdemo preko vas naprej, za vajine napade vama pa bodemo tudi primerno posvetili, a za danes dovolj.

n **Prestavljen** je iz Trnovega kaplan gosp. Jož. Cuderman in sicer je šel za župnega upravitelja na Vojsko pri Idriji. Komaj se je dobro privadil pri nas, že je moral iti zopet spoznavat drugo ljudstvo. K nam je prišel za kaplana gosp. Ivan Gogola iz zavodov sv. Stanislava v Št. Vidu.

n **Starim bojevnikom.** Po naši dolini se je raznesla vest, da bo vsakdo, ki je bil kedaj v vojski, dobil 50 gld., delilo se pa bode na slavnosti bojevnikov v Postojni 23. t. m. To je gola izmišljotina, ki so jo raztrosili gotovi ljudje, da ljudstvo begajo in se iz dosluženih starih vojakov norčujejo. Če misli iti kdo v Postojno iz tega namena, mu že naprej povemo, da se ne bo nič »partilo«.

n **Somišljeniki trgovci!** Liberalna svojat je začela v naši dolini prav surov boj proti naši gospodarski organizaciji. Naša dolžnost je, da se temu boju odzovemo, ne s surovostjo, katero prepuščamo liberalcem, katerim je lastna, pač pa odgovorimo na drug način, to je, na gospodarskem polju. — Koliko je naših malih trgovcev v naši dolini, recimo v Harijah, Gor. Zemonu, Trpčanah, Dol. Zemonu in drugod, izmed katerih jih mnogo zatrjuje, da so naši somišljeniki, a vendar kupujejo za svoje štacune le pri liberalnih bistrških in trnovskih veletrgovcih. »Lepi« so taki somišljeniki! Pozivljamo vse naše somišljenike trgovce, da začno kupovati vse blago, ki ga rabijo v svojih štacunah, le v »Gospodarskem društvu« v Trnovem, v katerem kupuje že več trgovcev! Kadar bomo liberalce nekoliko gospodarsko potresli, tedaj bodo že dostoinčiji. Naši liberalni trgovci so najzvestejši podpiravci »Slov. Naroda« in drugih liberalnih časopisov, a te jim pomagajo podpirati tudi vsi tisti naši somišljeniki, ki pri njih kupujejo! Torej, pristopite k »Gospod. društvu«! Kdor bi mislil pristopiti društvu, pa ima kake ovire, naj le pride k poslovodju društva, ta mu bode že potrebno ukrenil. Opozarjamo na to tudi vse svoje somišljenike, ki kupujejo pri svojih domačih vaških trgovcih, da zahtevajo od njih, da ne kupujejo več blaga od liberalnih veletrgovcev, ampak od »Gospodarskega društva«! — Kdor kupuje blago pri liberalcu, ta sam dela močne svoje nasprotnike, ta sam seka vejo, na kateri stoji! Na noge vsi naši možje! Tisti naši pristaši, ki kupujejo v trgovinah, naj se le takih drže, ki imajo v zalogi naše vžigalice!

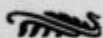
n **V Merečah** se sezidali veliko lepo kapelico v čast srca Jezusovega. Brala se bo v nji tudi lahko sv. maša.

n Vžigalice »Kršč. soc. zveze« se dobe v Ilirski Bistrici v trgovini gosp. Fr. Starca, po domače »pri Cenarju«. Rekli smo že: »Tiste, ki imajo naše vžigalice, tiste podpirajmo«. Zakaj jih pa v Bistrici druge trgovine nimajo?

n Suša je sedaj končana. Bati pa se je, da bo sedaj toliko dežja preveč, kolikor ga je bilo preje premalo. Hude sledove je zapustila suša tudi na sadju. V nekaterih krajih so češplje zelo dobro kazale, a vsled velike suše, jih je zelo mnogo odpadlo.

Iz raznih krajev Notranjske.

n S Stare Vrhlike. Pa naj reče kdo, da naša vas ni napredna. Sedaj se je ustanovilo prostovoljno gasilno društvo, katero je v naši vasi res potrebno že zaradi tega, ker imamo vodovod, iz katerega lahko ob času požara brizgamo, in je koristno, ker je bližnjim v pomoč. — Sedaj se živahno pripravljamo na dan 15. avgusta, ko bomo prvokrat paradno oblečeni korakali z načelnikom Ivanom Mesečem na nam sosedno Vrhniko na slavnost kranjskih gasilnih društev v proslavo 60-letnice našega vladarja, katera se bo vršila v »Katol. domu« na Vrhnikih. Pripravljala se že tudi za zidavo gasilnega doma. Brizgalna je tudi že naročena. Torej, gasilci, na svidenje 15. avgusta na Vrhnikih. — Ud gasilnega društva.

Narodno gospodarstvo

O parceliranju kmetijskih posestev.

Ako se ozremo po Slovenskem, povsod opazimo popred neznano razkosavanje in razprodajanje zemljišč. S tem obrtom se dandanes pri nas peča že na stotine špekulativnih prekupčevalcev, ki trgujejo deloma s svojimi denarji, dostikrat pa imajo v zaslombo in financiranje kak denarni zavod v pomoč. Ne da se tajiti, da je to prekupovanje zemljišč zelo povzdignilo ceno zemljišč, in da ima v marsičem tudi svojo dobro stran. Okrepilo je marsikaterega prekupca, — tem seveda ta obrt največ koristi — rešilo propada mnogega posestnika, mnogim pridnim in varčnim ljudem pa pripomoglo do manjših posestev. Če vso zadevo premotrivamo s tega stališča, pritegniti moramo, da je ta akcija pomagala, da se je povzdignilo narodno-gospodarsko blagostanje. Na drugi strani nastajajo pa pomisleki, ki se javljajo v tem, da teh prekupčij noče biti konec. Danes se proda tu ta domačija, jutri tam; danes razkosajo to posestvo, jutri drugo. To pa se vrši brez konca in kraja po vsem Slovenskem. Kdor ima upogled v zemljiško knjigo in tam opazuje, kako mnogovrstno se godi to prodajanje in če pri tem jemlje ozir na vse slovensko ozemlje, pride nehote do zaključka, da to prodajanje ni več reelna kupčija, ki je potrebna in koristna, ampak da je ista postala pravcata umazana trgovina. Čeravno vse to do sedaj nima slabih posledic za obstoj kmetijstva, vendar začne se javljati nova bolezen v našem kmetijskem stanu, ki je posebno pogubonosna za naš kmetijski naraščaj. Vsled vedno višjih zemljiških cen domišljujejo si in cenijo sedanji imetniki svoja posestva vedno višje in višje. Kme-

tijo, ki jo je cenil nje posestnik pred desetimi leti recimo 10.000 K, ceni jo danes 15 do 20 tisoč kron in več. Mnogokrat je taka cenitev opravičena, mnogokrat ne. Prav je, da se spoznava ceniti vrednost lastnega doma, saj to povzdigne veselje in ljubezen do lastne domačije. Drugo vprašanje je, če to posestvo donaja tudi toliko dohodkov, kolikor visoko se ga ceni in v katerih razmerah jih donaja. In če jih donaja, ali ni vredno tako posestvo, da se ga varuje in neguje liki zenico v očesu? Pred vsem je paziti, da se ga ne zadolži čez mero, da se ga z dotami in drugimi bremenami ne preobloži in s tem posestnika ne prisili, da alj sam odproda posamezne dele ali ga pa izroči takim špekulativnim prekupcem v parceliranje. Žal, da naši posestniki svoje domove bolj in bolj preobkladajo z dolgovi in raznimi drugimi bremenami. Dostikrat to dela: o v napačni samozavesti, češ: posestvo je toliko in toliko več vredno; če jaz ne bom mogel vsega poravnati, bo pa moj sin. Tudi če nekaj odproda, bo še zmirom imel dosti vredno domačijo.

Prav nevarno bi bilo, če bi ta misel postala splošna. Pri današnjih razmerah, ko kmečki stariši svojim otrokom tako velike dote obljubujejo, se je bati, da se bode ta običaj kmalu vdomačil in potem bode razprodajanje posestev še bolj cvetelo in se razvijalo. Lahko trdimo, da se bodo potem drobile domačija za domačijo. — Umetno je, da bodo dobivale potem naše kmetije na deželi vso drugo obliko, drugo velikost, vrednost itd. Pri tem nastane vprašanje, ali bode to v korist kmetijskemu stanu ali v škodo? Koliko revščine se dandanes na kmetijah zakrije; koliko bolehnih, starih ljudi se navidezno brezplačno preživi; koliko manj izdatkov imajo v tej zadevi naše kmečke občine; koliko zaslombo ima vsaka rodbina v domačiji, ki bode pozneje odpadla, koliko vezi do starišev, do bratov in sestra, do sorodnikov vzdržuje dobra domačija! Potem pa bo vse to zginilo, kakor ne poznamo nikakih ozirov do domačega ognjišča po mestih, po tovarnah, v rudnikih itd. Kakor se tu hitro menjavajo lastniki hiš, tako in še hitreje se bodo menjavali gospodarji zemljišč. V tem oziru se bodo razmere tako predrugačile, kakor to opazujemo po mestih.

Posledice vednega razkosavanja zemljišč bi bile torej gotovo zelo neugodne. Poglejmo še tudi k svojim sosedom, ki so v kmetijstvu bolj napredovali, ali smatrajo tako parceliranje posestev za koristno ali ne. V tem pogledu se lahko največ poučimo od Nemcev, Švicarjev, zlasti pa od Dancev. Ti narodi utrjujejo kmetijski stan s tem, da zabranjujejo ne le razkosovanje, ampak tudi obremenjevanje s previsokimi dolgovi. Pri njih je kmetijski stan trden, primeroma malo zadolžen, zato napreden in najkrepkejša opora drugim stanovom.

Če tedaj razkosavanje zemljišč ne prija tem narodom, težko da bi nam koristilo.

Da ohranimo trden kmetijski stan, moramo delovati na to, da ga varujemo pogubonosnih špekulacij. In ena takih naj-

nevarnejših špekulacij je razprodaja in parceliranje zemljišč. Mnogo je že slučajev, ko je tak posestnik kupil od prekupca zopet del svojega posestva nazaj, ker je sprevidel, da je napačno ravnal. Seveda mu je moral dati lep dobiček.

Cemu smo zoper to parceliranje?

Pri nas na Slovenskem, kjer so zemljišča zelo zadolžena, kjer se nahajajo v pretežni večini zastopani le manjši posestniki: veleposestev in obsežnejših posestev je primeroma malo — pri nas, kjer odločuje le izredna pridnost v obdelovanju; kjer nimamo velikih kapitalov; kjer se kmetijstvo premalo združuje z obrtnijo, se ta špekulacija na sedanji podlagi in v sedanji obliki ne bi smela nadalje razvijati.

Ideja, oziroma določilo, da naj se posestva po vsakokratni smrti imetnika razproda, pomeni pri nas ob enem uničenje glavnih stebrov kmetijskega stanu. Posestva, ki so bila stoletja last enega rodu, se bodo razkosala, denar porabil in rodbine bodo prišle na beraško palico.

Koliko trudapolnega dela, varčevanja itd. je bilo treba, da so se obdržale oziroma sestavile sedanje kmetije, ki so preživljale naš kmečki rod sicer siromašno, a pošteno. En rod ali dva naj pa vse to pogubita in uničita? Zato je pa postopanje onih gospodarjev, ki preoblagajo svoja posestva s prevelikimi dotami in dolgovi ter upajo svoje domove razbremeniti na tak način, da nasvetujejo svojim otrokom nekoliko posestva odprodati, za nadaljni obstoj njih rodbin smrten udarec. To sredstvo je edino tam na pravem mestu, kjer je posestvo tako zelo zadolženo, da ga ni mogoče rešiti iz dolgov in kjer znašajo obresti od dolgov več kakor posestvo donaja.

Žal, da je pri nas na Slovenskem takih posestev prav mnogo. Pomoč, ki jih more rešiti, bi bila le tedaj mogoča, če bi se ustanovila hipotekarna banka, ki bi po prav nizki ceni dajala posojila in jih amortizirala. Tak denarni zavod bi pa moral imeti jako ostru določila proti nadaljnemu zadolževanju in novemu obremenjevanju. Je pa edina sedaj znana pomoč. Če se je kedaj pokazala vsa revščina našega kmetijskega stanu, opazuje se letos pri suši, ki je nam uničila velik del kmetijskih pridelkov. Odkod naj vzame kmetovalec denar, da bode plačal obresti od raznih dolgov, denar za vzdrževanje rodbine, za plačo poslov, za davke itd.?

Iz vsega tega, kar smo povedali, sledi: Nadaljevanje sedanjega strastnega parceliranja in razprodajanja posestev je za obstoj našega kmetijskega stanu škodljivo in mu more postati usodepolno. Istotako pogubno je mnenje, da naj se nekaj posestva po gospodarjevi smrti odproda v namen, da se plačajo dolgovi. Eno kot drugo se mora zabraniti, in sicer še tedaj ko še ni prepozno. V ta namen potrebujemo dobro podprte hipotečne banke, ki bi imela stroga določila proti nadaljnemu zadolženju. Najbolj pa potrebujemo mlad, strokovno izobražen, priden in varčen kmetijski naraščaj. Ta bi zamogel naravne darove, ki nam jih nudi naša zemlja, bolj gospodarski izkoristiti, kakor se to

sedaj godi, in s tem bi se povzdignilo in okrepilo blagostanje našega kmetijskega stanu. Zato je pa dolžnost posameznika, dolžnost merodajnih činiteljev in dolžnost vseh, da delujemo vsak po svojih močeh na to, da dobimo tak kmetijski naraščaj. V to svrha potrošeni izdatki bi gotovo do našali najlepših sadov.

Katoliški mladeniči in možje.

Po prelepo vspeli škofjeloški slavnosti, ki ostane gotovo v trajnem spominu vseh udeležencev, Vas zopet vabimo na velevažen sestanek, in sicer topot v našo belo Ljubljano. Tu se ima po želji presvetlega knezoškofa vršiti na Mali Smaren, dne 8. septembra,

VELIK SHOD

mladeniških in moških Marijinih družb,
da se na dostojen in kolikor mogoče slovesen način proslavita letošnja

lurški in papežev jubilej,

obenem pa naši mladeniči in možje počive in navduše za vse dobro in blago.

Častna dolžnost vseh mladeniških in moških Marijinih družb je tedaj, da se udeležijo tega pomenljivega slavlja kolikor možno polnoštevilno in prav vse naše družbe brez izjeme. Naj ne bo nobene mladeniške in moške družbe na Kranjskem, ki ne bi poslala vsaj večje deputacije z zastavo. Pa tudi izvenkranjske mladeniške družbe so nam dobro došle. Z veseljem jih bomo pozdravili v središču Kranjske in upamo, da se jim bo velika žrtev, ki je spojena s tako udeležbo, na shodu samem obilno poplačala.

Prihite naj pa na naše zborovanje tudi drugi naši mladeniči, ki doslej sicer še niso člani Marijinih družb, pa vendar resno mislijo z nami. Le pridite vsi, ne bo Vam žal, kajti na tem zboru se boste navzeli onega duha, pa tudi onega poguma, ki je potreben za vsakega neustrašenega krščanskega mladeniča. Na noge tedaj vsi, ki pošteno mislite in čutite z nami! Tudi na škofjeloškem shodu se je z vso častjo govorilo o Marijinih družbah. Marijine družbe so višja, popolnejša vrsta mladeniške organizacije. Kar se je utemeljilo zadnjič v Škofji Loki, to naj se sedaj v Ljubljani dopolni in ukrepi.

Natančen vspeh velikega zborovanja se objavi v eni prihodnjih števil, za danes naj omenimo le toliko, da je na vspehu ob 8. uri cerkvena slovesnost v uršulinski cerkvi (tje in nazaj gremo v slovesnem sprevodu z godbo in zastavami), nato pa dopoldansko in popoldansko zborovanje v veliki dvorani »Uniona«, ki bo za to priliko slavnostno okrašena. Med govori petje in tamburanje. Zvečer ob sklepu slovesne litanije v frančiškanski cerkvi.

Ker je neobhodno potrebno, da ve odbor pravočasno natančno število vseh udeležencev, prosimo, da se zanesljivo in natančno izpolnijo častitim vodstvom doposlane vprašalne dopisnice. Zakasnele prijave povzročajo silno veliko nepriilik.

Na noge tedaj, katoliški mladeniči in možje! Kdor količkaj more, naj se zanesljivo pridruži našemu velikemu zboru!

Na veselo svidenje!

Pr. praviljalni odbor.

»Družinska Pratika« za leto 1909. je že izšla in se dobiva po 24 vin. izvod po raznih trgovinah. V Ljubljani med drugim tudi v prodajalni »Katol. tiskovnega društva« in »Katol. Bukvarni«. Po pošti stane 10 vin. več.

Iz raznih krajev.

Iz Marlje Snežne. Ker je »Domoljub« razširjen po vsej slovenski domovini, zato tudi jaz odprem svojo popotno torbico in vam razložim, kaj se mi je nabralo v njej. Pri nas kažejo vinogradi dobro, le plesnjivec in riavo tresje se prikazuje, akoravno dobro škropimo. Češplje ali slive odpadajo vsled suše. Sadja je obilno. — Pri nas se je opustilo streljanje proti nevihti. — Šolar Janez Ornik je visoko z drevesa padel in se močno poškodoval. — Mislim, da imamo v naši fari najstarejšo žensko, staro sedaj devetindeset let. Spomina je dobrega in govori še vedno rada. Le revica je na starost oslepela. — K naši romarski cerkvi je prišlo iz sosednjih far lepo število romarjev. Tudi z nemškega pridejo na god Marije Snežne. — Pričela nam je suša škodovati in nam prerokovati slabo leto ali lakoto, pa vendar mladi ljudje radi plešejo, kakor bi jim ne manjkalo ničesar. Stari so prei molili okoli polja, sedaj so po krčmah. Če bodo tudi potem, ko nastopijo napovedani slabi časi, vam bo že sporočil Mohorjan.

Iz tolminskega okraja. Dne 24. julija smo čitali v »Primorcu« dopis nekega puhloglavca, ki tako neumno piše, da celo liberalce izživa, da imajo takega v svoji sredi za voditelja. — Dopisnik se izraža, da tukaj ne potrebujemo nikakega izobraževalnega društva, oziroma na šentviški gori. Potrebno je tako društvo tu gori. Zalostno je bilo videti pri deželnozbornskih volitvah cele trume, ki so noč in dan okoli dirjale in delale za liberalce, ker na šentviški gori jih je veliko, ki ne berejo nikakih časopisov, zato jih je bilo lahko pregovoriti. Dalje pravi dopisnik, na Ponikvah bi potrebovali tako društvo, a ne na krščanski podlagi, temveč na liberalni. Na Ponikvah in na Pečinah je namreč liberalizem v zadr. jih izdihljajih. — Res potrebovali bi liberalci abstinentno društvo, da ne bi bilo treba gledati ob ponedeljkih tako žalostnih prikazni, kakor jih večkrat vidimo. Dopisnik svari pred »Domoljubom«. — Mi pa pravimo: Kjer se čita ta list in drugi katoliški, tam vlada mir in bratovska ljubezen, kjer pa berejo liberalne cunje, tam pa razsajajo divjost in poboji. Zato naročajte »Domoljuba« in »Mladost«, liberalne časopise pa vrzite v peč.

Zažgal, ker je hotel, da pride v časopise. Iz Toulona poročajo: Tovarna smodnika v Milhaudu je v soboto pričela goriti, a so ogenj kmalu pogasili. Zažgal je neki delavec Pulicani, ki je dejal, da je ogenj zanetil vsled tega, ker je hotel, da o njem pišejo časopisi.

Harry Thaw bankeroten. Iz New Yorka poročajo, da je Harry Thaw, ki je umoril arhitekta Whita in je bil v drugi obravnavi proglašen za blaznega, proglašil konkurz nad svojim premoženjem. Stroški obeh obravnav so znašali tri mili-

jone mark. Bajje je konkurz samo zato nanznanjen, da bi se ženo Thawovo prisililo do ločitve.

Stavka tekstilnih delavcev na Moravskem. 10. t. m. so na Moravskem v vseh tovarnah, ki so last družbe predilnih industrijev, razglasili oklic, v katerem naznanjajo podjetniki, da se v petek, 14. t. m., vsem delavcem odpove službo, ako se v brnskih predilnicah ne začne redno delo v četrtek, 13. t. m. To je sklep 42 predilnih tovarn.

Razstavo čevljarske in usnjarske industrije bodo prihodnjo sredo otvorili na Dunaju. Na razstavi je zastopanih 350 avstrijskih in inozemskih tvrdk.

Kratko ženitovanjsko potovanje. Trgovec Snellmann je prišel iz Helsingforsa na Finskem s svojo ženo na Dunaj. Tu se je javil policiji, da je ubežal iz domovine radi dolgov. Njega so zaprli. Ženo pa poslali domov. Bila je z njim poročena 14 dni. O svojem stanju ji ni mož ničesar povedal in on je združil z ženitovanjskim potovanjem svoj beg.

Povodenj v Sudanu. V Sudanu je porušeni več vasi vsled dolgotrajnih nalivov. Mnogo ljudi in živali je poginilo v vodi. Sudanska železnica je vsled naliva zelo poškodovana.

Dragocenosti perzijskega šaha. Perzijski šah je zastavil svoje dragocenosti pri ruski banki za en in pol milijona, da bo lahko okreplil svoje vojaštvo.

Avstrijsko-ogrski vojaški zrakoplov. Oklic vojnega ministra Schönauha, da bi se zbrala vsota za vojaški zrakoplov, je našel odmev. Od privatne strani se je dobila vsota, ki sicer ni tako velika, da bi pokrila stroške vojnega zrakoplova, a vsekakor zadostuje, da se lahko začne z konstrukcijo avstrijsko-ogrskega vojnega zrakoplova. Avstrijsko-ogrška vojna uprava je v stanu takoj začeti z udejstvovanjem tega načrta, ker ji je nemška vojna uprava dala na razpolago načrte za vojaške zrakoplove. Vendar tega zrakoplova ne bodo sestavili po Zeppelinovem sistemu. Avstrijsko-ogrška vojna uprava se bo bržkone poslužila konstrukcijskih prednosti Parsefalovega, Julliotovega in Kapfererjevega sistema.

Nov vodljiv zrakoplov? Krakovski »Czas« poroča, da je tehnični vodja neke tamkajšnje tovarne za stroje, Fran Radomski, iznašel vodljiv zrakoplov. Delal je 24 let s svojim sinom, da je rešil problem in posrečilo se mu je konstruirati model, ki se je izvrstno obnesel. V poljskih krogih se je iznajdba Radomškega zelo skeptično sprejela.

Kaj zmore ameriška reklama. Neki dnevnik v Chicagu je nedavno priobčil sledeči oglas: »Docela nesposoben, precej brezznačajan možki, šest čevljev visok, suh kakor šiba ter kozav, išče posla. Star sem 19 let, izgledam pa, kakor da jih imam 25. Komaj sem dovršil ljudsko šolo, zato pa sem poizkusil 22 različnih opravil, in sicer v le petih letih. Vrgli so me iz trgovin, iz ministrskih uradov, iz odvetniških pisarn in gospodarskih hiš, ker nisem bil za nobeno rabo. Ne glede na to, da ničesar ne znam, nič nisem in ničesar nimam —

razven goriomenjenih slabih lastnosti — še kadim, igram in pijem. Popolnoma zgubljen človek sem torej in ne verjamem, da bi se mogel kdo za me zanimati. Če bi se pa kdo našel, ki bi hotel z menoj riskirati, ga prosim za naslov, da se mu predstavim. Kolikor je do mene, moram vsakega odbijati.» — Nadebudni mladenič je prejel nekoliko stotin pisem, s katerimi so se mu ponujale službe, in pa petdeset žennitnih ponudb, kajti — tako so sklepale neveste — človek, ki tako okrito sodi o sebi, mora imeti srce na pravem mestu!

Danska brez časopisov. Iz Kodaanja poročajo: Vsled sklepa delodajalcev in delojemalcev po tiskarnah je od danes naprej ustavljeno delo po vseh tiskarnah na Danskem. Izvzemši nekaj socialno-demokratskih časopisov, ne izhaja noben drug časopis.

V nedeljo dne 23. avgusta na Vič!

Vrli člani našega telovadnega odseka na Viču prirede v nedeljo, dne 23. avgusta popoldne, na vrtu dobroznane in priljubljene gostilne Pavličeve, ki se nahaja poleg cerkve na Viču, veselico, h kateri vabijo vse prijatelje našega ljudskega gibanja. Upamo, da takrat vsi somišljeniki in somišljenice, ki stanujejo na Viču in v njega okolici, prihitite pogledat, kaj znajo naši telovadci.

V nedeljo, 32. avgusta, na svidenje pri Pavliču na Viču!

Zahtevajte povsod le našo »Družinsko Pratiko«, ki je ravnokar izšla.

Zahvala.

Za premnoge ljubeznjive častitke, s katerimi so me prijatelji in znanci ob priliki zlate sv. maše, darovane dne 5. avgusta pri »Mariji Pomagaj« na Brezjah, močno razveselili, izrekam tem potom najiskrenejšo zahvalo. Zahvaljujem se še posebno milostljivemu gospodu generalnemu vikarju Filisu za prelepi cerkveni govor, vsem p. n. članom stolnega kapitlja, vsem nekdanjim sotrudnikom in službi Gospodovi, svojim duhovnim rojakom, preč. duhovščini radoljiške dekanije, vsem svetnim in duhovnim gospodom, dobrim in skrbnim oo. frančiškonom, pevskemu zboru za krasno in umetno cerkveno petje, Moravčanom in Vodičanom in vsem, ki so se me ob tej slavnosti pobožno v svojih molitvah spominjali. Bog povrni tu in tam! Uedno Uam ostanem hvaležen. Združji nas Bog v nebesih!

Tom. Hajdiž
stolni kanonik.

1942 1 - 1

Ravnokar je izšla naša »Družinska Pratika« za leto 1909. Zahtevajte jo povsod!

KRATKOČASNICE.

Skrajna vlijudnost. Sosedov Marko piše svojemu bogatemu stricu po vsakoletni navadi voščilno pismo in pristavi na koncu to-le opazko: »Prosim lepo, da mi ne zamerite, ker pišem — bosonog. Ožulil me je čevljev na desni nogi.«

Iz šole. »Kaj je naredil prerok Jona potem, ko je bil tri dni v ribjem želodcu?« — »Najedel se je!«

Težka krb. Kovačevemu Josipu se zaleti pri jedi. Prijatelj ga svari, naj ne je tako naglo, rekoč: »Le zadavi se, potem pa zopet porečeš, da sem jaz kriv!«

LOTERIJSKE ŠTEVILKE.

Gradec, 8. avgusta 1908.
14, 9, 50, 42, 45.

Dunaj, 8. avgusta 1908.
2, 52, 76, 70, 47.

ŽITNE CENE.

Cene veljajo za prodajo blaga od strani kmetovalcev.

Ljubljana, 11. avg.

Pšenica, domača	23.50
Rž	18.25
Oves	18.—
Ajda, črna	20.—
Ajda, siva	18.—
Proso, rumeno	16.—
Ječmen	16.—
Fižol, rdeč	—
Fižol, koks	—
Fižol, mandalon	—

Ako hočete svoje dete

imeti zdravo, veselo in duševno se živahno razvijajoče, dajte mu **dr. Hommel-ov** Haematogen. Ne dajte si pa usiliti nobeno izmed mnogih ponarejanj! 1935 25-1

NESTLÉ-jeva
moka za otroke

Priznano redilno sredstvo

Za zdrave in bolne otroke kakor tudi za bolna želodcu.

Obvaruje in odstranjuje otročjo drisko in bluvaje, črevesni katar.

Knjižica: Otroška hranitev zastoj pri NESTLÉ

Dunaj I. Biberstrasse 11.

4 posestva

eno v obsegu nad 250 oralov in tri v obsegu po nekaj nad 100 oralov, vsako s poslopjem in obdelana ter ležeča v rodovitnem kraju **Istre** ob Istrski železnici Trst-Buje so pod ugodnimi pogoji **naprodaj**. Na vsakem posestvu se nahaja veliko nasadov ameriških tri; eno posestvo je prav ugodno za kakega trgovca z vinom. 1939 3-1

Natančneje polzvedbe pri **g. Edvardu Dolencu, veleposestniku v Orhku pri Prestranku**, ali pa pri **g. dr. Mateju Pretnarju, odvetniku v Tratu**.

Havre New-York

Francoška prekomorska družba.
Odputuje se iz Ljubljane vsak terek.
Vozne liete in pojavnila daje samo

Ed. Šmarda

obl. konc. potovalna pisarna **Ljubljana, Dunajska cesta št. 18**, nasproti znane gostilne pri „Figovu“.
1878 26-12

SUHE GOBE

in druge deželne pridelke
kupuje **po dnevni ceni**

Zdravko Krajnc, Kranj

ravno tako priporoča tudi svojo **veliko zalogo** špacerijskega 1933 blaga in delikates. 2-1
Cene nikakor dražje kot drugod.

Zastoj pošiljam cenik

šivalnih strojev in koles
iz kojega si naročite nov, dober in lep
šivalni stroj že od 38 kron naprej

Lorenč Rebolj
Glavni trg v Kranju.

1805 3

Sprejem takoj 1918 2-1

mlinarja

za prosto mlenje, neoženjenega, ki je izurjen v tej stroki. — Nastopi lahko takoj. Plača po dogovoru.

M. Parac, Izzerano pri Ogulju.

Služba organista

je razpisana v **Polniku**, železniška postaja Sava, pošta Litija. Prav dobro bi bilo, da bi organist znal krojaško obrt, žena pa bila šivilja. Na ta način bi 1936 bilo več postranskega zasluzka. 2-1

Župni urad Marije Lurške v Polniku,
dne 8. avgusta 1908.

Učeneec

za mizarski obrt se sprejme pri **Andreju Kregarju**, mizarskem mojstru v **Vižmarjih pri št. Vidu nad Ljubljano**. 1908 3-1

1917 5-1

Naprodaj je HIŠA

z gospodarskim poslopjem in zemljiščem. — Lastni vodovod, veliko sadnega drevja, gozdov, travnikov Redi se pet goveje živine. — Več se izve pri **Ivanu Kunčiču**, lesnem trgovcu na Mlinem, pošta Bled.

POZOR!

Pristne snovi za napravo domače pijače dobite v popolnoma pravi in zdravju neškodljivi sestavi le tedaj, če ima vsaj eden del mojih snovi, zgoraj stoječo, postavno zavarovano varstveno znamko. Moje snovi so bile že večkrat, zadnjič dne 23. februarja 1907 preizkušene od c. kr. preizkuševalnice hranil v Gradcu glede njih neškodljivosti: vsled spriteval, katera imam v rokah od omenjene preizkuševalnice, nimajo v sebi nikakih zdravju škodljivih tvarin, vsled česar so v moji sestavi najbolj pripravne za napravo v restnici zdrave in najbolj okusne domače pijače. Vsled tega prosim vsakega, da pazi v svojo lastno korist, posebno na zgoraj stoječo registrovano znamko, da se tako varuje pred manj vrednimi ponarejenimi izdelki.

Kmetovalci pozor! staroznana krščanska trdka.

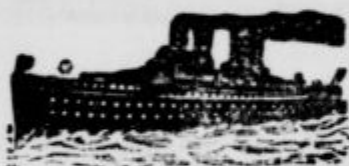
Opozarjamo vse kmetovalce in gospodarje na svoje po vsem Kranjskem, Štajerskem, Koroškem, Hrvaškem, Ogrskem, Dol. in Gor. Avstrijskem znane snovi za napravo domače pijače z vinskim, hruškovim in jabolčnim okusom ter vseh vrst žganja 80% očetnega cveta itd. Snovi so naravni pridelek in vsled tega popolnoma neškodljive. Z njimi lahko mešate vino in sadni mošt ter delate pijačo na tropino in drožl ali tudi na samo vodo. Ker je moja trgovina tako razširjena, sem v prijetnem položaju, da dajem za nizko ceno najboljše blago. Vsak, ki je enkrat poizkusil, je moj stalni naročnik. Prosim, pazite natanko na mojo trdka, ki obstoji že več kot 15 let in vsled tega le ona sama more oddajati vse po dolgo izkušenih receptih! Na zahtevo pošljem cenike zastoj.

Z odličnim spoštovanjem udani

ANDREJ POLLAK trgovina s špicerijskim in drugim blagom.

„Pri črnem psu“ Gradec, Annenstrasse št. 46.

167 8-8

V Ameriko
in Kanado

najzložnejša,
najcenejša in
najvarnejša

vožnja s **Cunard Line**

Bližnji odhod iz domače luke

Trata: Slavonija 25. avgusta, Panonija 8. septembra, Karpatija 22. septembra 1908

iz **L'Veropa**: Lusitanija, (najboljši, največji in najlepši parnik sveta), 15/8., 5/9., 3/10., 24/10. — Mavretanija 22/8. 12/9., 10/10.

Pojasnila in vožne karte pri **Andrej Odiassek**, Ljubljana, Slomškove ul. 25, blizu cerkve Srca Jezusovega.

Pozor, kmetice in dekleta!
V moji lekarniški praksi, katere izvršujem že čez 25 let, posrečilo se mi je, iznajti najboljšo sredstvo za rast las, to je Kapilfor št. II. isti deluje, da postanejo lasje gosti dolgi in odstranjuje prhljaj (luskine) na glavi. Cena (franko na vsako poslo) je: 1 lončič 3 K 60 v, 2 lončka 5 K. Treba, da si vsaka obitelji naroči. — Prosim, da se naroči samo od mene pod naslovom: P. Juršič, lekarnar, Pakrac št. 65, Slavonija. Denar se pošlje naprej, ali s poštovim povzetjem h 7730

Knorr-ova nebeška rosa

najfinjši juhti zdrob za otroke iz najboljših sirovin služi za napravo redilnih juh za otroke in rekonescente.

1299. 2-2

SANATOGEN

neobhodno potrebna krepljivo in osveževalno sredstvo za vse, ki se počutijo

slabe in utrujene, kakor tudi

za nervozne in slabotne

Sijajno potrjen od več kot 7600 profesorjev in zdravnikov. Dobiva se v letih 1729 karnah in droščerjeh. 6-1

Brošure razpoložljive franco in zastoj
: Baur & Co., Berlina 4 W. 48. :
: Glavno zastopstvo C. Brady, Dunaj L. :
: Fleischmarkt 1. :

Ustanovljena l. 1881.

C. kr. priv. občna zavarovalnica

Ustanovljena l. 1881.

Assicurazioni Generali v Trstu.

Jamstveni zaklad nad 300 milijonov kron. Do sedaj izplačane škode nad 850 milijonov kron.

Družba zavaruje:

Na življenje in za doto vseh mogočih sostavah. Tekom leta 1906 zavarovalo se je pri tej družbi 16.847 oseb na življenje za kapital nad 140 milijonov kron.

Zoper požare, tatinski vlom, škode pri prevažanju, poškodbo svonov in srčalnih oken

Sprejema tudi zavarovanja: Zoper telesne nezgode in točo.

Pri tej družbi je zavarovan na življenje Njega svetost papež Pij X. in prevzvišeni knezoškof ljubljanski Anton Bonaventura; tudi vsa posestva Njega veličanstva cesarja avstrijskega.

Glavni zastop v Ljubljani: **Marijin trg, Sv. Petra cesta 2, v lastni hiši.**

Priznana dobra delavnica za IZDELOVANJE OBLER

po meri kakor tudi vseh uniform po najnovejšem kroju.

Priznana solidno blago in zmerne cene. Dobro blago v zalogi kakor tudi vzorci v največji izbiri.

V obilna cenjena naročila se priporočam velepoštovanjem

Leopold Rajmer, krojaški mojster, **Metlika.**

Izurjeno, pridno

1799 3-3

Kentoristinjo

s prakso, dobro in zanesljivo računarico, sprejme neka trgovina s kolonialnim blagom. Prij. ponudbe z napovedjo plače na „Poštni predal“ 69, Trst 7.

V zalogi in na prodaj imam domače

gorenjsko sukno

katere je izdelano v moji tovarni lepo, močno, več vrst, po najnižji ceni. — Celi kos ali več kosov skupaj.

3-3

Marija Čop,

tovarna sukna v Žirovnici na Gorenjskem.

Kovačnica

pri p. d. Šercarju št. 23 v Šmihelu nad Pliberkom, ki leži ob deželni cesti, se odda takoj v najem. Več pove Marko Plešivčnik, p. d. Šercar v Šmihelu nad Pliberkom, Spodnje Koroško.

1860 3-2

Posestvo

čez 70 birinov posestva, v ravnini, dobra zemlja, pol ure od postaje **Pliberk, Spodnje Koroško**, h kateremu spada več travnikov in nad 20 oralov gozda, se pocieni in pod lahkimi pogoji glede plačitve takoj proda.

1859 3-1

Več pove **županstvo Blatnica pri Pliberku na Koroškem** ali „Hranilnica in posojilnica v Šmihelu pri Pliberku“.

Na prodaj je: 1. kmetijska hiša

z lastnim lovom (jeleni), arondirana z 240 oralov sveta, lepo ležeča 50 oralov lepega, 40-50 let staroga gozda, štiri ure od Beljaka (Koroško) oddaljena. 2. Drugo posestvo k prvi hiši pripadajoče, dobro obdelano, 1/3 orale obsegajoče. 3. Hiša z 10 oralov njiv in travnikov, sedem oralov gozda, lepo ležeče arondirano, le pet minut od postaje Ledence, c. kr. železnice Beljak-Področica. Vse tri oskrbljene z dobro vodo. — Proda pod ugodnimi pogoji M. M. H. 12 1793 (Hauptpostlagernd), Beljak, Koroško. 3

Štev. 9510. 1863 2-1

Razpis.

Na kranjski kmetijski šoli na Grmu pri Novem mestu z dveletnim slovenskim poukom je oddati

petdeželnih ustanov

za prihodnje šolsko leto 1908/1909, oziroma tudi za leto 1909/1910, ki se začne dne 3. novembra t. l.

Pravico do teh ustanov imajo sinovi kranjskih kmetovalcev in vinogradnikov, ki so vsaj 16 let stari, čvrstega zdravja, ter so z dobrim uspehom dovršili ljudsko šolo. Prednost gre tistim mladeničem, ki ostanejo, dovršivši šolo na Grmu, gotovo na svojem domu in se bodo pečali s kmetijstvom, vinarstvom in sadjarstvom.

Učenci z ustanovami imajo hrano, stanovanje in pouk v šolskem zavodu brezplačno, obleko, živотно perilo, obuvalo in šolske potrebščine pa si morajo sami priskrbovati.

V šolo se sprejmejo tudi plačujoči in zunanji učenci.

Plačujoči učenci plačujejo za hrano po 80 h na dan in po 40 K šolnine na leto, ter stanujejo brezplačno v zavodu. Vse druge potrebščine si morajo sami priskrbovati.

Zunanji učenci (eksternisti) stanujejo z maj zavoda in plačujejo po 40 K šolnine na leto.

Vsi učenci imajo uniformo, ki si jo morajo sami plačati.

Hrano je plačevati vnaprej v mesečnih obrokih, šolnino pa tudi vnaprej v dveh letnih obrokih.

Prošnje, svojeručno pisane in kolkovane s kolkom za 1 K, je poslati

do. 5. sept. t. l. vodstvu kranjske kmetijske šole na Grmu pri Novem mestu.

Vsaki prošnji je priložiti rojstni list, spričevalo o dovršeni ljudski ali kakvi višji šoli, zdravniško potrdilo o trdnem zdravju in spričevalo županstva in župnega urada o lepem vedenju prosilčevem.

Prošnji za sprejem proti plačilu je pridejati obvezno pismo (reverz) staršev, oziroma varuha zaradi vzdrževanja učenca. Vsak prosilec mora delati sprejemno izkušnjo iz slovenskega jezika in priprostega računstva. Od uspeha te izkušnje je odvisen sprejem v šolo.

Kedaj bo delati sprejemno izkušnjo, naznani vodstvo vsakemu prosilcu posebej.

Učenci, ki dovrše šolo z dobrim uspehom, imajo pri vojaščini pogodno pravico do samo dveletne prezentne službe. Ako namreč zadoste svojim vojaškim dolžnostim prvi dve leti brez graje ter dokažete, da bodo po izstopu iz prezentne službe kmetovalci na svojem ali svojih staršev domu, smejo na podstavi odredbe c. kr. vojnega ministrstva z dne 22. julija leta 1895, št. 4643, prositi proti koncu drugega vojaškega leta, da se jim odpusti tretje službeno leto.

Deželni odbor kranjski

V Ljubljani, dne 30. julija 1908.

Lastniki gramofonov!

Pri nakupu 6 plošč naenkrat ali tudi posameznih z gotovo znamko

dobite eno ploščo zastonj! Izborna zaloga gramofonskih in fonografskih plošč od 11 K, oz. 40—600 K. Dobe se plošče in valjarji 1226 vseh vrst. 5

Valerija Kirchner, Dunaj I. Kolovratring 7 — n

Izurjeni agenti

se iščejo v vseh krajih za obisk zasebnikov. Dobra in trajna služba. Visoka provizija eventual. stalna plača. Ponudbe na: **W. Wiesmaier, Hauptpostl.** 1865 München I. 10—2

Službe 1867 2-2

cerkovnika

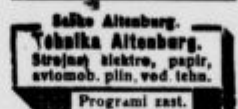
išče mladenič, ki je do 15. avgusta še v službi pri č. oo. Jezuitih Veže je tudi na vrtu. Naslov se izve ravno tam.

Kava naravnost po pošti:

zasebnikom, zajamč. fin. okusa. Franko povzetje 1795 za 5 kilo.

- Santos realno fin K 12-40
- West. Ind. višnj. 14—
- Salvador zelen 14-50
- Gold-Javarumen 14-90
- Perl-kavaizredno fina 15-50
- Portoriko l. moč. 17—
- Pamatang, velikozrnata 20—
- Arab.Mocca,plem. 18-70
- Nežgana. Cenik zastoj. Colonial Imp. druž. Reka 133. G.

: Veliko vodno kolo :

za vsako vodo s potrebno transmisijo, žago, pogon žag. mlina ali druge industrije se ceno proda. Vidi se ga še v pogonu neke tovarne. Istotam se proda celoletna malo rabljena naprava za upognene stole. Naslov pove uprava 1772 „Domoljuba.“ 4-3

Potrebujem dva

učenca.

Janez Marguš mizar 1934 Škofjaloka. 3 1

POZOR! ČITAJI POZOR!

Slavonska biljevina.

Ta je napravljena iz najboljših gorskih zelišč ter se izvrstno in z najboljšim uspehom uporablja proti zastarelemu kašlju, bolih v prsih, prehlajenju v grlu, hripavosti, težkem dihanju, astmi, pljučnem kataru, suhem kašlju, tuberkulozi itd.

Delovansko izborna, uspeh siguren. Cena je franko na vsako pošto za 2 stekleni 3 K 40 v., 3 steklenice 5 K 80 v., po povzetju ali če se pošlje denar naprej. Manj kot 2 steklenici se ne pošilja. Prosimo, da se naroča naravnost od **P. JURIŠIČA,** lekarnarja v Pakracu št. 65 (Slavonija.)

Naprodaj je več rodovitnih večjih in manjših posestev v najlepših krajih slov. Koroške. Obenem sta naprodaj tudi dve dobro idoči gostilni s posestvi ter vsemi premičnimi in živino. Cene posestev 1707 5 so jako nizke. Cenjeni kupci naj se blagovoljno obračati na **Fr. Kamnikarja — Celovec, Victringerstrasse 1, n.**

Trgovina s klobuidi in čevlji
Ivan Podlesnik ml.
Ljubljana, Stari trg 10
pripravi svojo veliko zalogo najraznovrstnejših klobuidov, sladkorskih in čipic, kateri tudi najbrvečnejših ter najfinnejših čevljev.

Naročite cenik ur

zlatnine in srebrnine, ki ga pošljem zastonj in po 1376 štnine prasto. 26 11
Velika zaloga ur, samo švicarskega izdelka. Vsaka ura je natančno preizkušena in se jamči. — Ne naročajte ur od tujih židovskih tvrdk, ampak obrnite se na tvrdko **FR. P. ZAJEC,** urar in edini zastopnik švicarske tovarne ur. — Ljubljana, Stari trg 26

Na prodaj je **stalna vodna moč** i v obljudenem kraju na Koroškem, pripravna zlasti za kak umetni mlin. — Več pove **Julij Igéroc v Možicah,** vulgo „Zigmajster“ pri Prevaljah na Koroškem 1866 3-2

Priložnostni nakup!
Namesto K 20.—, samo K 3-70 (30.000 komadov prodanih)
stane lepa „Gloria“ srebrna s plombo 36urna anker-remontirna žepna ura, prima kolese z lepim glavir. okrovjem s sek. kazalcem in lepo pozlač. ali posrebr. verifiko z obeskom, natančno idoča za samo K 3-50
Dalje ponujam pozlačeno, 36urno (vel. prima švicarsko kolese) remon. uro z lepo pozlačeno verifiko za samo K 5.—. — Za vsako uro triletno pisмено jamstvo. Po povzetju pošilja:

Izvoz ur KOHANE, Krakov št. 48.
Na neugajajoče denar nazaj. — Naogli so naročili po dvakrat.

Najboljši češki izvor!

Cenenko posteljno perje!
1 kg novega, sivnega, skublenega, dobrega sovsega perja 3 K; 1 kg boljsega 2 K 40 v., polbelega 2 K 80 v., belega 4 K, belega skublenega 5 K 10 v., 1 kg izredno finega, snežnobelega, skublenega 6 K 40 vin. in 8 K; 1 kg sivnega puha 6 K in 7 K; 1 kg belega puha 6 K; najfinjši prani puh 12 K. — Pri odjem 5 kg se pošlje franko.
Dovršene postelje bogato napolnjene, iz zelo gostega, jako trpeznega, rdečega, modrega, belega ali rumenega nanking-bлага, 1 pernica, 180 cm dolga, 116 cm široka, z 2 blaznama, vsaka 80 cm dolga in 58 cm široka, napolnjena z lepim, mehkim vafčim perjem 16 K, z izredno finim polpuhom 20 K, z najfinjšim svim puhom 24 K; posamezne pernice 10 K, 12 K, 14 K, 16 K; b'azine 3 K, 3 K 50 v., 4 K. — Za nemirnomo denar nazaj. Zamenjava dopustna. Pošilja proti povzetju od 12 K vže franko **S. BENISCH** v D'šentci št. 71. — Ceniki zastoj in franko. 1584 25-4

„ČAS“
znanstvena revija, izhaja 10 krat v letu in stane po 5 K na leto. Hvaročino prejema upravičeno v Ljubljani.
Leposlovni mesečnik
„Dom in Svet“
stane za celo leto K 10— Naroča se v Ljubljani.
Odlikovano. Ustanovljeno 1870. Vse vrste lovskih pušk, dvocevki, risanic, trocevki, samokresov. se kupi najceneje z najvišjim poročtvom naravnost od to-1289 varne orožja 52 - 12
Anton Sodja, Borovlje, Koroško. Bogato ilustrirani ceniki zastoj in franko.

5000 ur zastonj

Cenik pošljem vsakomur brezplačno in pošt. prosto.

Kron	Kron	Kron	Kron	Kron	Kron	Kron
Rosk. pat. 3-	budilka 2 40	J. budilka 6-	uraz nihal. 7-	Schaffhausen, 7-	Izvirne Omega, 7-	
srebr. ros. 6-	sveleča 3-	z bitjem 8-	z bitij n zv. 9-	Glashütte, He- 9-	Glashütte, He- 9-	
lelez 7-	z bitij n zv. 5-	z godbo 10-	z budilko 10-	Ilos, Amalfa, 10-	Ilos, Amalfa, 10-	
srebr. dvoj. 8-	kuhinjska 5-	s 6 valji 12-	z godbo 12-	c. kr. preizk. od 12-	c. kr. preizk. od 12-	
plašč. 8-				K 13, kakor tudi 4-10	K 13, kakor tudi 4-10	

zlatnina in srebrnina po izv. tov. cenah. 3 letno jamstvo. Zamena ali denar nazaj.

Max Böhnel, Dunaj IV., Margaretenstr. 27/76, v lastni hiši.

Zapriseženi cenice in veščak — Največja in najstarejša tvrdka. — Ustanovljeno 1840. 5000 slik v katalogu zastonj in franko.

Herdani-jeva sola

z internatom, Praga, Krakovska ul. 21.

Pri in najstarejši vojaški pripravilni zavod. Tečaj za kadete se prične 13. julija, tečaj za enoletne prostoročje pa 2. septembra. Potrebna predizobrazba: nekaj razredov srednje ali meščanske šole. — Prospekt 1690 zastonj. 4-10

Na revmi

in trganju bolehalo-čim naznanim rad zastonj pismeno, kako sem bil ozdravljen svoje mučne, zasterle bolezni.

Karol Bader
Monakovo (München)
Kurfürstenstr. 40. 16-5

Gostilna se da tako v pajem z vsjo opravo na Gorenjskem.

Kje, pove iz prijaznosti upravnistvo „Domoljuba“.

1862 2-2

Zahtevajte zastonj

in poštnice prosto moj veliki, bogato ilustrirani glavni katalog z okoli 3000 slikami vsakovrstnih niklastih, srebrnih in zlatih ur in vseh vrst solidnih zlatnin in srebrnin, glasbil, usnjatega blaga, kadilnih priprav so izvirnih tovarniških cenah.

- Niklasta remontoarka . . . K 3-
- Sistem Roskopf patentna ura . . . 4-
- Svicarska, originalni sistem Roskopf patent . . . 5-
- Registrirana „Adler Roskopf“ nikljasta remont. na sidro . . . 7-
- Srebrna remontoarka „Gloria“ kolesje, prosto . . . 8-40
- Srebrna remontoarka, dvojni pokrov . . . 12-50
- Budilka . . . 2-90
- Kuhinjska ura . . . 3-
- Schwarzwaldska ura . . . 2-50
- Ura s kukavico . . . 8-50

Za vsako uro 3 letno pismeno jamstvo. Brez dize. Zamena dovoljena, ali denar nazaj.

Prva tvornica za ure v Mostu 1294 15-11

Jan Konrad

in kr. dvorni dobavitelj v Mostu št. 936 (Češko).

Zastonj 1500

zahtevajte moj ilustrovani cenik o urah, zlatnini, srebrnini itd.

Dr. Heger, urar, juvelir in gravor.
Oslek I. Kapucinska ul. 4 (Slavon.)

Novos! Cenik franko. Novosti!

5 K Jamstvo tri leta, ali : denar nazaj.

Do danes se je dobila za 5 K le prav navadna ponikljana ura s papirnatim kazalnikom. Z velikim naporom se je sedaj posrečilo narediti za 5 K uro, ki gre 36 ur, teče v kamnih, ima kazalnik iz emajla, kaže natanč. na minuto, okrov iz pravega niklja in se odpre. Srebr. ure 7 K, z dvojnimi okrovom 10 K. — Zahtevajte cenik zastonj.

Anton Kliffmann,

: tovarna ur, zaloga, Izvoz zlatnine in :
: srebrnine v Mariboru L. 6. :

Potniki v Ameriko
Itinerari solije dobri, po ceni in za nesljivo potevati naj se obrnejo na **Simona Hinetelka** v Ljubljani Korošarske ulice 28. Naštevci in Pojasnila daje se brezplačno.

Istotam sprejmejo se dobri in zanesljivi zastopniki.

Kje se dobe najboljši poljedelski stroji, kakor mlatilnice, gepeljni, čistilnice, preše za sadje i. t. d.?

1703 Edino le pri: 26-2

FR. STUPICA

v Ljubljani, Mar. Terezije cesta št. 1., Valvazorjev trg št. 6.

in zakaj: zato, ker so dotični stroji: iz najboljših tovarn sveta, najbolj sestavljeni, ker se istih proda na tisoče in tisoče komadov in se ravno radi tega, ker se jih izdeluje v velikih množinah, dobivajo po nizkih cenah. Moji stroji so povsod jako priljubljeni. — Obračajte se na mojo tvrdko pri nakupu **stavbenih potrebbin**, portland-cementa, traverz, železniških šin in druge različne železnine in raznega orodja, nagrobnih križev, tehtnic

Hiša

z gospodarskim poslojem in malim posestvom, četiri ure od fare in petrazredne šole, kakor tudi železn. postaje, se poceni proda. 3-3

Več se izve pri **Jakobu Povše**, gostilničarju pri Staricerkvi, Kočevsko.

Sirolin

Radi izbornega okusa ga tudi otroci radi uživajo.

Pri pljučnih boleznih, katarjih, oslovskem kašlju, škrofulozi, influenci

predpisujejo Sirolin „Roche“ številni profesorji in zdravniki. Sirolin izboljšuje tek ter posreduje redilnost telesa.

Ker se ponujajo manjvredna ponarejanja, zahtevajte vedno. *Izvirni zavoj „Roche“.*

F. Hoffmann-La Roche & Co.

Basel in Dunaj III/1, Neulinggasse 11.

Ilustr. brošure H. II. o boleznih vsled prehlajenja zastonj in franko.

„Roche“

Dobl se na zdravn. predpis v lekarnah à K 4- steklenica.